

Annexos

L'ACOLLIMENT FAMILIAR: UNA MESURA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA

Christelle CEBRAL i PILON

Tània AGUT i MASIP

Curs acadèmic: 2014-2015

Professor: Antoni Tort Bardolet

Grau de Mestre/a en Educació Infantil

Facultat d'Educació- UVIC-UCC

Vic, maig de 2015

Índex

1. Entrevistes	3
1.1 R.C. membre de l'equip directiu de l'associació AFAG	3
1.2 A.R. mare família d'acollida de Girona	11
1.3 S.M. pare família d'acollida monoparental de Figueres	20
1.4 M.R. noi ex-tutelat	30
1.5 G.F. coordinadora de la Fundació Infància i Família de Girona (ICIF)	35
1.6 J.P. advocat d'Afers d'Infància de Roses (Girona)	47
2. Diari de camp de la III Jornada de l'associació de famílies acollidores de Girona	51
3. Model procés d'entrevistes de l'ICIF	62

1. Entrevistes

1.1 Entrevista 1

Destinatari: R.C. membre de l'equip directiu de l'associació AFAG (Associació de Famílies Acollidores de Girona)

Data: 22 d'abril 2015

1. Fent recerques per internet hem pogut constatar que la vostra associació és molt reconeguda en l'àmbit de l'acolliment familiar. Ens podria dir quines són les finalitats principals de la vostra associació?

La finalitat principal és que cap infant que pugui estar acollit es quedi sense família, encara que ja sabem que és molt difícil. També, una finalitat molt important per a nosaltres és fer de mitjancer amb les administracions. Al principi, fer de família d'acollida estava penat fiscalment, havies de declarar els infants acollits sense poder desgravar res. Sort que això avui en dia ha canviat.

També treballem molt per tal de donar a conèixer aquest concepte de família d'acollida. Anem a picar a les portes dels ajuntaments, de les escoles, dels centres cívics... Intentem aportar informació per donar a conèixer la feina que estan realitzant les famílies d'acollida, i també donar a conèixer els infants que es troben en aquesta situació tan delicada.

2. La vostra associació només dóna suport a famílies d'acollida o també a famílies biològiques?

Només donem suport a les famílies d'acollida, però tan si són acolliment en família aliena com extensa. Encara que, la família extensa costa més d'acostar-s'hi. Considero que l'Administració les maltracta molt i, a poc a poc, es van acostant a nosaltres.

3. Segons la vostra filosofia, quins penseu que són els aspectes claus per tal que un acolliment es dugui a terme de manera positiva?

El punt més fort és que la família acollidora es faci càrrec de la història de l'infant i assumeixi que l'infant porta una experiència viscuda que no es pot passar per alt. Per poder ajudar l'infant s'ha de respectar la seva història, la família d'acollida ha de saber posar un valor a la seva família biològica, i a partir d'aquí, ja podem tirar endavant.

4. **Quines són les característiques que ha de presentar una família acollidora?**

Sobretot comprensió cap al nen/a, entendre que si un dia es porta malament o fa una malifeta és per alguna causa, i han d'estar disposats a tractar-ho, a ajudar el nen a posar paraules a allò que li passa i sent. Però a vegades costa molt per les famílies entendre situacions o reaccions de l'infant perquè l'administració no dóna tota la informació, ja sigui perquè no la tenen o la que tenen és equivocada. Jo recordo un nen que jo havia tingut acollit, que venia d'una família de Portugal i em varen presentar el cas dient que els pares no cuidaven dels nens, ja que eren 3 germans, no els dutxaven, anaven bruts a l'escola i els altres nens no volien acostar-s'hi. L'escola va ser qui va donar l'alerta. L'Administració em va explicar que segurament els pares tenien drogodependència, amb possibles problemes de violència de gènere, o maltractaments. Tot el que em van explicar del nen, quan aquest va arribar a casa meu, no tenia res a veure. Era un infant que sabia estimar i això era perquè a casa seva rebia molt d'amor. Et van informar de tal manera que t'espantes i un bon dia et diuen que, en un pàrquing d'un supermercat, has de realitzar el canvi del nen amb els pares sense supervisió de ningú. Després tenint contacte amb ells va resultar que tota la violència de gènere i els maltractaments no hi eren. La primera informació que t'envien és el que ells pensen i després quan van a treballar amb aquella família s'adonen que no era així. Aquella família tenia una manera d'educar els seus fills a Portugal molt diferent. Per diferència cultural quan van arribar aquí van quedar descol·locats. A Portugal estaven acostumats a que els pares treballaven tot el dia i els avis eren qui es feien càrrec dels fills, quan varen arribar aquí no tenien aquella ajuda i els va costar fer front a la situació, però en cap cas hi havia maltractament. Ells estimaven molt els seus fills i finalment els varen recuperar. A vegades el diagnòstic és contradictori a allò que es pensava al principi. És dur per una família biològica pensar que no poden cuidar dels seus fills.

Una família d'acollida ha de ser molt oberta i no jutjar les coses amb facilitat. Jo recordo una mare que havia exercit prostitució i era drogodependent, i una de les feines més difícil era fer entendre a un infant de 9 anys que la seva mare no estimava més les drogues que a ell, sinó que, fer-li entendre que estava malalta. Havies de fer que l'infant estimés la seva mare i a vegades és dur perquè l'infant no entén què està passant.

Pot passar que un dia l'infant trenqui la porta de casa teva amb un cop de puny i tu, com a família d'acollida, has d'estar tranquil·la i intentar saber què li passa, ajudar-lo a entendre que necessita de la teva ajuda.

4. Què han de fer les famílies per poder formar part de l'associació?

Omplir un paper de sol·licitud i pagar una quota anual de 15 euros per acollidor, si són una parella 30 euros per poder cobrir les despeses de les jornades i sortides que s'organitzen per reunir les diferents famílies i professionals.

5. Com doneu suport a les famílies, és a dir, amb quins professionals compteu i quina organització teniu (reunions, visites, formacions...)?

Nosaltres no comptem amb cap professional, el suport no el donem nosaltres, sinó que el dona la ICIF. Nosaltres organitzem un lloc de trobada per les famílies per tal que puguin compartir les seves experiències, preocupacions, dubtes amb altres famílies que estan en la mateixa situació. Un lloc on podem parlar lliurement dels seus problemes. Parlem sobre molts temes i sobretot per ajudar a afrontar el moment quan l'infant ha de marxar per tornar amb la seva família biològica. Volem donar a conèixer la figura de l'acolliment, perquè moltes vegades les famílies han de sentir "no sé perquè t'has complicat la vida amb això si ja hi ha centres on poden anar".

Un dia recordo una família que va venir a una de les nostres jornades, aquella dona estava desesperada perquè no podia escolaritzar el nen, que no tenia DNI ni targeta sanitària. Quan va poder veure que això també li passava a altres famílies, es va tranquil·litzar molt. Va entendre que l'Administració no tenia res en contra d'ella sinó que, era com funcionava tot.

6. Realitzeu algun tipus de formació, xerrades, tallers per a les famílies d'acollida?

No realitzem cap tipus de formació específica, però fem jornades durant l'any on les famílies d'acollida es poden reunir, també fem dues sortides on anem a fer un pícnic tots junts, els infants poden jugar i, després anem un cop l'any a una casa de colònies. Com un altre cosa, nosaltres, les associacions de Catalunya estem federats a la Federació de pares acollidors a Catalunya i amb ells fem el treball amb l'Administració. Ens reunim 4 cops a l'any amb l'Institut Català d'Acolliment i Adopció, 2 vegades amb la DGAIA i fem contactes amb el Síndic de Greuges. També amb les diferents associacions de Barcelona i Tarragona, ens reunim via Skype un cop l'any per comentar els problemes. Tots junts hem elaborat un document de peticions de les associacions vers les administracions.

7. Tot està orientat a donar suport a les famílies o també feu algun tractament pels infants acollits?

Això no és la nostra feina, els infants és feina de les ICIF. Nosaltres la nostra feina és la difusió del concepte d'acolliment, ja que hi ha poca cultura en aquest sentit. Tu vas a

una escola i la majoria de vegades no saben que és l'acolliment, tot i que, s'ha realitzat una guia i hi ha hagut un pacte entre l'ICAA i el Departament d'Ensenyament. La majoria d'escoles posen aquesta guia en una prestatgeria i ni se la miren. Has de fer feina, molta feina de pedagogia quan arribes a una escola, també has de fer pedagogia amb els pediatres o, fins i tot, quan arribes als Mossos d'Esquadra pots veure que aquesta figura d'acolliment és molt desconeguda. És important començar a donar normalitat a aquesta situació. Tots hem sentit a parlar d'acolliments d'infants de l'Àfrica o Bielorrussos, i en canvi, no sabem que aquí a Catalunya molts infants estan tutelats per l'Administració i van a viure en una família d'acollida.

Nosaltres també anem a les escoles per parlar amb els mestres, donem molta importància que els mestres expliquin als alumnes què és l'acolliment o fem les xerrades nosaltres mateixos. Volem sensibilitzar la societat sobre aquest aspecte. La feina que fem és de formiga, però l'hem de fer.

En la majoria d'escoles si mires el seu pla d'Atenció a la Diversitat pots constatar que sobre els infants en acolliment no hi ha res. Aquí entra en joc el paper de les famílies acollidores, acaben vivint al claustre per lluitar que es canviïn les polítiques educatives. L'expulsió és una de les solucions més fàcils en moltes escoles quan un infant no es porta bé, no tenen en compte que potser aquest infant ha tingut una visita amb la seva família biològica i està nerviós i amb malestar. On realment aquests infants comencen a tenir greus problemes és a l'institut.

No entenen el problema de l'infant, jo sempre els hi he dit que si tenien un problema amb ell m'havien de trucar i en el mateix moment vindria. És important trobar el professor que entengui la situació i es mostri sensible en el tema. Jo parlava a les 9 del vespre amb una mestra que m'explicava com havia anat el dia. Això és mostra de vocació i preocupació pels seus alumnes. Necessitem de persones solidàries. Si passava alguna cosa greu a l'escola, si reculàvem podríem veure que havia passat alguna cosa a la visita amb la família biològica. Això ens servia per detectar un problema. Quan un infant es porta malament, t'està dient moltes coses. La col·laboració de l'escola és molt important.

Els ICIF tenen relació amb l'escola, van a les escoles per a treballar amb ells, però jo com a família d'acollida vaig demanar d'estar present sempre que l'ICIF anés a l'escola perquè com són infants tutelats per l'Administració, després l'escola els trucava a ells quan hi havia un problema i trigaven molt a passar-me la informació i això no ho volia.

8. Treballeu en col·laboració amb alguna entitat de l'administració (EAIA, ICIF, ICAA...)? Com valoreu el suport que obteniu per part de l'Administració?

Directament no col·laborem, però demanem la seva presència en les nostres jornades per tal d'aclarir dubtes a les famílies.

9. Majoritàriament quins problemes o preocupacions presenten les famílies d'acollida?

Les famílies es mostren preocupades primer de tot per la documentació, perquè moltes encara no tenen el DNI o la targeta sanitària de l'infant. S'ha de tenir en compte que en casos greus els infants estan empadronats a la DGAIA per tal que les famílies biològiques no els trobin. Això fa que sovint a l'ambulatori no atenen l'infant perquè no hi ha cap document que acrediti que l'infant viu amb aquella família. El fet que tampoc tingui DNI fa que les famílies no puguin sortir de Catalunya perquè no tenen cap prova que són la família d'acollida de l'infant, ni poden mostrar cap documentació d'ell. Una situació molt delicada i complicada perquè les administracions van molt i molt lentes.

A part d'aquest aspecte també es preocupen molt per la salut de l'infant, veuen que a vegades no vol menjar o té unes crisis emocionals que costen de controlar. Quan l'infant comença a fer atacs o es mostra agressiu sense cap motiu aparent, la família d'acollida es preocupa perquè volen saber quin és el factor que fa que l'infant reaccioni així. És, sovint, molt difícil entendre aquestes situacions quan les administracions i sobretot l'EAIA, no transmet tota la informació. Aprendre a conèixer l'infant i saber perquè reacciona d'aquesta manera és una de les feines que preocupa més a les famílies acollidores.

10. Quines són les necessitats més habituals que presenten aquests infants?

Tots aquests infants presenten discapacitats emocionals. Necessiten de molta estima, d'atenció, de paciència. Com es pensen que la situació que viuen és culpa seva, tenen una autoestima molt baixa i constantment requereixen del nostre reconeixement, la nostra aprovació. Emocionalment es mostren molt tocats, tenen gran inestabilitat en les seves emocions i sentiments, a vegades per les famílies és difícil captar certes alertes que aquests infants estan enviant sense dir-ho.

11. Quina opció considereu més apropiada per l'infant: un centre residencial o una família d'acollida? Perquè?

És evident que la família d'acollida és la millor opció. Vull dir, si es treu un nen d'una família desestructurada, que no ha tingut mai un model de família o no li ensenyen què és una família, el model que tindrà sempre serà el que ha vist en la seva família

biològica. En acollida li ensenyes què és una família, li dones amor, li ensenyes que entre tots els membres de la família podem buscar solucions. Això no t'ho pot donar un centre. En un centre t'enfades amb un educador i al vespre aquest educador ha canviat, però a casa t'enfades amb el pare d'acollida i al vespre segueix sent el mateix. Necessiten estabilitat en les figures de referència. Moltes vegades som la projecció d'allò que hem viscut a casa i del com ens han educat.

12. Segons el que vam poder escoltar a la III Jornada de l'associació de famílies acollidores de Girona, les famílies tenien certes queixes en relació a les gestions administratives (obtenció del DNI, targeta sanitària...). Considereu que els tràmits administratius per l'acolliment d'un infant són ràpids i eficients?

Les gestions administratives que hem de fer les famílies acollidores per tenir l'infant a casa són pràcticament nul·les, però les poques que hem de fer costen molt. Hem de lluitar contra l'Administració constantment, mai ho deixaré de dir, i aquesta lluita a vegades dóna ganes de llençar la tovallola. Si realment volem ajudar aquests infants, hem de ser forts i no tenir por a la lluita, a demanar el que ens pertoca. Fins i tot, abans havies de lluitar pels diners que et pertocaven, ja que no et pagaven quan tocava i, a mi a vegades em devien, fins i tot, uns 7.000 euros. Això vol dir que la família ha de ser solvent. Ells si no t'ho donen s'ho estalvien, per això has de reclamar el que és teu. Això fa que moltes vegades famílies deixin de ser família d'acollida perquè no poden assumir totes aquestes despeses. L'associació també serveix per tal que les famílies lluitin per els nens, que lluitin contra l'Administració sense por.

13. Vostè ha sigut mai família d'acollida? Com ha estat la seva experiència?

Si es clar, sóc i he sigut família d'acollida de 5 infants. Per a mi és i ha estat una experiència molt gratificant. Quan era petita anava a una casa rural de vacances amb els meu pares i sempre jugava amb dues nenes que eren acollides per una família. Ja des de ben petita vaig començar a tenir una visió sobre l'acolliment i sempre m'havia semblat un gest de solidaritat molt gran. Però, encara que considero que és un gest de solidaritat, he de dir que l'ajuda econòmica que rebem les famílies és molt poc. La nostra feina no és reconeguda com cal. Cap família ho fa pels diners, però penso que es rep una ajuda molt baixa d'uns 340 euros si l'infant no té cap discapacitat o situació concreta. Penseu que les famílies no cotitzen, això no és just.

14. Considera que les administracions ajuden a les famílies d'acollida per afrontar petites situacions delicades que es presenten en el dia a dia?

Quan vaig començar a ser família d'acollida no tenia tanta ajuda com ara. Avui en dia quan contacto amb Iniciativa Social tinc ajudes, però una de les feines més grans és lluitar contra l'Administració, tal com he dit abans. El més important que ha de fer una família és quan té un problema dir-ho i no pensar que perquè demana ajuda vol dir que no sap afrontar l'educació d'un infant o que no es vàlida. Hem de ser humils i per això tenim els serveis que ens ajuden. Quan jo em vaig fer família acollidora la Fundació Família i Infància no hi era.

Jo l'infant que tinc avui en dia acollit està diagnosticat d'autisme, i quan el vaig acollir no tenia cap coneixement sobre aquest trastorn, ni em vaig informar per Internet. Primer de tot volia conèixer l'infant i quan el tindria a casa ja podria informar-me amb més criteri. També he de dir que la meua filla és terapeuta ocupacional així que tampoc ho vaig fer a cegues, sabia que tindria la seva ajuda. Al principi anava perduda perquè tampoc em varen donar molt de suport en relació al seu trastorn. L'any passat el volia posar al casal, i vaig demanar consell a l'Administració. Hem varen dir que podia anar a un casal normal que no hi havia cap problema, encara que jo veia que això podia petar, i així va ser. Va ser un fracàs, el nen va haver de marxar del casal perquè la cosa no funcionava. Després de reclamar ajuda em varen concedir 2 hores a la setmana de teràpia, però jo sabia que amb 2 hores no fariem res. Vaig lluitar molt i molt perquè em deien que havia de pagar jo el casal i la vetlladora. La meua lluita va ser llarga i constant, però he aconseguit una vetlladora i 3 hores de teràpia a la setmana. Això no t'ho ofereixen, has d'anar tu, i no ho vaig poder fer a través de les ICIF, sinó que, he anat a picar jo a la porta de l'Administració.

15. Considereu que hi ha una bona transmissió d'informació entre les famílies d'acollida i els professionals que porten el cas?

A vegades és difícil perquè ni ells mateixos tenen tota la informació o a vegades es passen la pilota entre ells, entre les diferents institucions que estan pel mig. Hi ha masses professionals pel mig i això no és lògic. A vegades ni ells mateixos s'entenen.

16. Es coneixen les famílies d'acollida i les biològiques? Quina és la seva opinió al respecte.

Algunes sí, d'altres no. Això depèn de molts factors. Jo com a família d'acollida sempre he volgut conèixer la família del nen. Volia que l'infant estigués més tranquil, veies que no tinc cap problema amb la seva família biològica. Normalitza la situació. Si tu tens un nen que ha de tenir visites és molt més fàcil pel nen si les dues famílies es donen

permís. Si l'estiren per un costat i per un altre és molt complicat i això és el que passa sempre. Per un nen estar al mig de dues famílies és frustrant i difícil, es barregen moltes emocions i sentiments. A vegades com a família d'acollida, quan veus com el pare o la mare tracten el nen o com li parlen, et fa posar molt nerviosa, però has de saber-te controlar. No és gens fàcil.

17. Ens podria indicar quina és la franja d'edat en la qual una persona pot ser sol·licitant per ser família d'acollida?

És a partir de 25 anys, no hi ha cap edat màxima perquè abans els pre-jubliats eren els acollidors tipus. No hi ha cap límit, això crec.

18. Quina relació o tasques desenvolupa la família d'acollida amb l'àmbit escolar? Participa en reunions, té dret de prendre decisions sobre l'infant si necessita un pla individualitzat o vol participar en una activitat extra escolar o excursió?

Sí clar que participen en les reunions, però tenen clar que la tutela la té l'Administració i que han de contactar amb ells per prendre decisions, però a l'escola qui dóna la cara, qui segueix l'evolució del nen és la seva família acollidora. Jo sempre demano permís per tot a l'Administració perquè jo em puc equivocar i la responsabilitat és molt gran. Si t'equivoques amb el teu fill és una cosa, però amb ells és un altre, perquè són els fills d'un altre.

El que s'ha d'anar molt en compte és amb els drets d'imatge, ja que si són infants que provenen de famílies perilloses, els nens no poden sortir en fotos. Els drets d'imatge els dóna la DGAIA i normalment es denega.

Tot això has de ser tu qui ho explica a l'escola perquè molt sovint l'escola no sap res sobre aquest tema. Molt sovint m'he trobat que les escoles tenen molt poc coneixement d'aquest món. Hi ha professors que no entenen perquè l'infant reacciona com reacciona i això costa que l'infant s'integri en l'àmbit escolar. Molts infants se senten poc compresos i acaben agafant odi a l'escola. Això comporta directament al fracàs escolar. Hi ha un estudi realitzat des de la Universitat de Girona sobre aquest tema, sobre el fracàs escolar d'infants acollit. Molt interessant.

En relació a aquest aspecte, a l'àmbit acadèmic, hi ha un altre cosa que m'indigna molt que és, l'Administració paga la matrícula de la Universitat als infants que provenen de casos de violència de gènere i als seus infants tutelats, que són els seus infants, no. Això fa que molt pocs, però molt pocs vagin a la Universitat. Sincerament no conec cap infant que hagi estat acollit que hagi anat a la universitat.

19. Quan un infant és acollit, es manté en la mateixa escola que anava abans?

No, quan un infant és acollit canvia d'escola, encara que estigui a mig curs. El canvien de poble, d'escola, de tot. Perd completament els seus punts de referència. És per evitar interferències, per tal que les mares no es presentin a la sortida de l'escola. Les famílies biològiques el busquen.

20. Majoritàriament quina tipologia d'infant és acollit per una família d'acollida, quins són els factors pels quals s'ha procedit a una separació de la família biològica (maltractament, negligències, abandó...)?

Majoritàriament són infants que han patit maltractaments o negligències. La crisi ha fet molt de mal. Normalment l'escola o el CAP dona l'alarma.

21. Segons informació extreta de la III jornada de famílies d'acollida de Girona, les famílies consideren molt important que l'infant tingui un llibre de vida. Quina opinió té al respecte?

El llibre de vida és molt important, l'infant necessita conèixer el seu passat per formar-se, per trobar identificacions. Hi ha nens que van d'un costat a l'altre i els records es mantenen quan algú t'ho explica i si ningú t'ho pot explicar és dur. Necessiten tenir constància de tot això i del seu passat encara que hagi estat dur.

1.2. Entrevista 2

Destinatari: A.R mare família d'acollida de Girona

Data: 24 d'abril 2015

La K. té 9 anys, la van acollir quan tenia 7 anys i, principalment era un acolliment temporal amb retorn aproximat d'un any. Amb aquest temps la intenció de l'EAIA era que la mare realitzés un treball social per tal que es pogués adaptar a la societat i solucionés els problemes per els quals havien realitzat l'acolliment. Aquesta mare va estar vivint al carrer amb els seus fills aproximadament uns 6 mesos.

La K. va començar amb una altra família donant-li en un principi una pernocta d'una nit, però van haver problemes i la van desallotjar d'un pis, ja que deixava els infants a casa sols per la nit i, per aquest motiu com a famílies acollidores es va lluitar perquè no hagués un retorn amb la mare, ja que la situació no acompanyava un bon resultat. Vam anar al Síndic de Greuges de Girona per manifestar el que estava passant, aquest va enviar una carta a Barcelona i van respondre dient que en aquesta mare no se li estava realitzant un bon seguiment. És a dir, que l'EAIA encara tenia que donar

més informació al Síndic de Greuges. Quan les famílies d'acollida van descobrir que els infants dormien sols a casa, van informar immediatament al Síndic de Greuges i ells es van posar en contacte amb l'EAIA per tal de donar pressió per tal que la situació canviés. Però era una situació complicada, ja que no havia cap tipus de maltractament ni drogodependència, sinó que era una situació de no cobrir ni atendre bé els seus fills, és a dir, que en temps de crisi la mare biològica no sabia per on tirar i per aquest motiu el cas no estava ben seguit, i va costar prendre la decisió que aquests infants havien d'anar en família d'acollida. Però la mare biològica va veure que necessitava ajuda i va decidir cedir i demanar que els seus fills havien d'estar en mans de famílies d'acollida, ja que ella no els podia mantenir. Ells van agafar la K. l'any 2011, primer va estar un any en un centre residencial, seguidament va passar a una família d'acollida monoparental, però no va funcionar, perquè tenia una altra nena de la mateixa edat.

Va ser en una formació que ens van plantejar l'acolliment de la nena, ja que la seva situació era ideal per dur a terme l'acolliment, les meves filles ja eren grans i complíem els requisits per dur-lo a terme. En un principi no ho teníem gaire clar, ja que volíem esdevenir família d'acollida d'un bebè, que ens comportés uns tres o quatre mesos. Però, ens van explicar la situació d'aquesta nena i ho vam consultar amb tota la família i vam decidir tirar endavant, tenint en compte que era un acolliment aproximat d'un any.

Van treure les pernoctes amb la mare, i ara la K. es veu amb la mare cada 15 dies de 9 del matí fins les 5 de la tarda aproximadament, sense cap tipus de seguiment per part de l'Administració. Nosaltres ens queixem, perquè l'EAIA no fa un seguiment dels hàbits i conductes, només es dedica a l'atenció emocional i no és només això. L'EAIA està actuant malament i no realitza un bon seguiment, no hi ha cap recolzament en aquesta família.

La mare biològica de la K. cobra 600 euros cada mes, li paguen pis, aigua, llum i gas i no té els seus fills. Crec que amb 45 anys que té la mare biològica, es podria espavilar, ja que té recursos per poder millorar la situació, però també s'ha de dir que no ha tingut una vida fàcil. La K. s'estima la seva mare.

1. Què li va motivar a convertir-se en família d'acollida?

Jo, fa molts anys que em dedico en el món del lleure, vaig estar 5 anys en un menjador escolar i era una referent pels infants, ja que m'explicaven les seves penes i els seus problemes. Havien infants que venien de un centre residencial i, aquí va ser quan em vaig plantejar la pregunta de quina manera jo podria ajudar a aquests infants?

En un principi no sabíem, però després va passar una mica el temps i vaig començar a introduir-me en internet i vaig trobar la fundació infància i família de Girona. Vam estar parlant, fent entrevistes.... tot això consensuat amb la pròpia família, amb les meves filles i el meu marit, tot i que, el meu marit el vaig engrescar jo.

Aleshores va ser el fet que jo sempre he treballat amb infants i em feia pena que aquests infants no tinguessin la oportunitat de viure en una família més normalitzada i estructurada, és a dir, donar-los la oportunitat d'una sortida digna de la misèria o mals ideals de família.

2. Actualment quants infants té en acollida?

Només he tingut una i aquesta durarà fins els 18 anys. Perquè ara ja ens donaran l'acolliment permanent.

3. Ha hagut de realitzar alguna formació per esdevenir família d'acollida? Com ha estat aquesta formació, li ha aportat estratègies per saber atendre millor l'infant acollit? Quina valoració en fa?

Sí, primer de tot vam estar quasi 1 any anant amb la psicòloga, anant amb la ICIF (Fundació i Família de Girona). A més a més, conjuntament amb altres famílies que també s'iniciaven en el món de les famílies acollidores, fèiem xerrades, tot i que, aquestes xerrades i formacions no ens han servit per res en el meu cas. Perquè la K. era una bomba de rellotgeria, que podia explotar a la cara en qualsevol moment, per això no s'aprèn amb les xerrades o formacions, sinó que és amb el dia a dia quan et vas trobant amb les diferents situacions ja siguin conflictives o no. Llavors, puc dir que aquestes formacions em van orientar, però només orientar!

Actualment estem anant a una teràpia, perquè han hagut problemes greus, per culpa de la K. Ens ensenyen a redirigir les situacions conflictives que ella ens comporta i, aleshores anem a teràpia, tant ella com nosaltres.

Això ho teniu solventat per l'Administració?

Sí, concretament per l'ICIF (Fundació i Família de Girona). Crec que aquestes teràpies i aquesta orientació ens ha anat molt bé perquè la K. ha fet coses molt greus. Fins i tot, hem patit situacions i moments en els quals tenia ganes d'agafar la nena i portar-la de nou al centre, perquè tot em sobrepassava. Però en aquestes situacions l'ICIF ens ha sabut reconduir i ens ha recolzat. Ens està ajudant més això, que no les formacions, perquè aquelles eren massa generals, és tot molt maco, però la realitat no és aquesta.

4. Quins requeriments es demanen per esdevenir família d'acollida?

Ens van fer un estudi psicològic, que fóssim una família estructurada, nòmines, domicili... a més a més, abans de tenir la K. van venir a veure la casa, com estava, si havia un espai per a ella i tot això. Que això és normal i, trobo que ho han de fer.

5. Quina modalitat d'acolliment esteu efectuant (permanent, curta durada...)?

Era de curta durada però, ara ja estan tramitant els papers per tal d'esdevenir família permanent fins els 18 anys.

Això qui ho escull? És a dir, qui escull la modalitat?

Això ho escull l'EAIA, primer van dir que era per curta durada, però a causa dels múltiples problemes que hi ha hagut, doncs nosaltres hem lluitat perquè aquesta mare sigui la seva mare, ja que, nosaltres no ens neguem ni que la vegi ni que li compri res, l'única cosa que ens neguem és el fet que aquesta mare no és capaç de cuidar els seus fills i, aleshores ara ja s'està arreglant lo d'acolliment permanent.

6. Ha estat llarg el procés de selecció i integració de l'infant en la vostra família?

Nosaltres quan vam començar a fer teràpies i tot això, ens van proposar la K., i en un mes es va dur a terme el traspàs d'una casa d'acollida a la nostra. Però nosaltres portàvem temps, però ella estava en una casa d'acollida, aleshores ens ho van comunicar al juliol i a l'agost ja va venir la nena a casa.

7. Coneixia l'infant prèviament?

Jo coneixia la K. per casualitat. Em van explicar el cas d'aquesta nena, perquè la meva germana treballa de cuinera al centre residencial, i li vaig explicar que tindria una nena que ve d'Arbúcies i tal... i la meva germana em va dir: sí, es diu K. i jo li vaig dir com ho saps? Llavors em va explicar que aquesta nena havia estat en el centre on ella treballava. Però jo, personalment, no la coneixia la nena. Va haver un procés d'adaptació amb nosaltres.

8. Com ha estat el primer contacte amb l'infant? Quina ha estat la reacció d'aquest?

Primer de tot, el primer contacte va ser amb una foto, és a dir, l'ICIF ens va demanar una fotografia nostra, els hi vam enviar i ells li van mostrar a la K. Ella lo primer que va dir va ser; ui! que grans! són vells! Però bé, aleshores, al cap de deu dies o així, nosaltres vam anar a Arbúcies a passar el dia i, estàvem amb l'altre mare acollidora. Vam estar parlant, ens va explicar moltes coses, la nena va estar molt amb nosaltres i tal. A la setmana següent vam tornar a anar, vam estar a la piscina d'Arbúcies, i

després ella a l'altre setmana va venir a Girona a veure la casa, li vam ensenyar tot, quina seria la seva habitació i li vam presentar les meves filles. Aquest dia no es va quedar a dormir ni res. Llavors, a l'altre setmana es va quedar a dormir el cap de setmana. Això va ser el nostre procés d'acoblament. Per últim a la setmana següent es va quedar definitivament.

El procés va estar ràpid perquè l'altre família tenia pressa, ja que ho estaven passant malament. Per aquest motiu el procés va durar un mes i una setmana més o menys.

9. Com van reaccionar els membres de la seva família amb l'arribada de l'infant? Perquè ens has comentat que tens filles?

Sí, tinc fills i ara seré àvia! Tinc una filla de 27 anys i una altra de 23. Elles van reaccionar molt bé front l'acolliment, elles han cuidat molt quan hi ha hagut problemes, a més a més, la K. ha reaccionat molt bé i els tracta a tots com la seva família. Ella diu la meva germana M, la meva germana C, la meva tia, el meu avi, és a dir, que tota la família va acceptar la situació molt bé. Jo sóc la mama, i fins i tot, quan marxem de vacances o anem a sopar es queda amb les seves germanes o els seus avis, és a dir, amb la meva família i, mai hem tingut cap problema.

Ella us diu papa i mama, però sap realment qui és la seva mare biològica i ho accepta?

Sí, però sempre diu la mama D, i a mi no em diu la mama A, sinó simplement em diu mama. Ella sempre diu que té tres mames, primer la seva mare D, la primera mare d'acollida i després jo.

10. Com ha estat la transmissió d'informació per part de les institucions?

La informació ens la va donar l'anterior mare acollidora, però quina mena d'informació? els problemes que ha tingut la K? Doncs realment poca, sinó que nosaltres a través d'altres persones sabem com és la seva mare, perquè per part de l'EAIA l'únic que sentíem és; oh! és que aquesta mare ha patit molt! però bé ha patit molt perquè? és una mica que li fan com; pobreta, pobreta! Però bé, pobreta fins a quin punt? però bé... A mi és ara, que em té absorbida la nena, fins i tot, anem de creure perquè haig de desconnectar perquè em té absorbida. Però abans era al meu home LL, que sempre estava el papa, el papa... però he de dir que de seguida ens va dir papa i mama. Però clar, nosaltres vam ser qui va esbrinar que la relació que tenia amb el meu home era perquè el seu pare biològic no era present a la seva vida i li faltava aquest costat paternal. Ara ja puc dir que es mig i mig. El que passa que en LL. és més estricte, avisa a la nena; K. ja està bé, que això que has fet no està bé!... i jo sóc més vinga va, ja està, vinga no crideu, que ha passat?... És a dir, faig el paper de

mediadora, aleshores, es clar, la K. em toreja una mica. Per aquest motiu ara mateix estic molt saturada, però per una altra banda estic molt contenta.

11. Quan té un problema amb l'infant amb qui contacta? Rep una ajuda immediata?

Sí, ara mateix sí.

Per part de l'EAIA? No, no fins i tot, un cop els hi vaig dir que ho feien tan malament com podien, en quan a famílies acollidores! No tenim relació per res amb l'EAIA, quan considero que seria lo més propi, o sigui, nosaltres passem de Fundació i Família (ICIF) que els hi explica a l'EAIA i, aquesta, bé, decideix. És que hi ha coses que tindríem que anar a parlar amb l'EAIA. **És a dir, ICIF és qui us dona el major suport?** Sí, totalment. **Nosaltres hem pogut escoltar i veure que hi ha masses institucions i entitats pel mig.** Si, nosaltres quan hem tingut problemes hem anat amb el Síndic de Greuges i també vam parlar amb la Carme López, que és un membre de la Generalitat que està aquí a Girona i, és la que porta tot això dels acolliments. Nosaltres ens vam queixar i, perquè no tinc els papers aquí, sinó us els mostraria! Ens vam queixar que l'EAIA no ens feia cas de cap mena, és que entre ells no crec que hi hagi gaire comunicació, perquè nosaltres explicàvem les coses a la Carme López i, ens deia no pot ser! No sabien res del que m'havia fet la K., és a dir, la K. m'ha arribat a robar calés, donar-los a l'escola, m'ha agafat anells i jo a l'ICIF els explicava la situació i la seva resposta era; és que ja saps que és una situació complicada, ha sigut molt difícil, tenim que explicar-li, però jo els hi vaig dir que no em vinguessin amb històries i, que tot allò ho havien de comunicar a l'EAIA perquè ho sabessin i actuessin al respecte. Nosaltres en aquell moment necessitàvem ajuda i, per això, ens vam dirigir amb la Carme López i ella ens va dir que no sabia i que el Síndic de Greuges havia demanat informació de la K., és a dir, no sabien res, perquè l'EAIA no els havia comunicat que hi havia això. A hores d'ara encara el Síndic de Greuges, em va enviar una carta que encara no havien rebut res de l'historial d'aquests nens. És que la veritat en aquest aspecte... molt malament. Ells no viuen la situació real que vivim nosaltres, i no ens donen l'opció de poder explicar aquesta realitat, de lo que passa dia a dia i, al final dius, és que això no pot ser! Per exemple, nosaltres reclamem que els dissabtes l'EAIA vagi a casa d'aquesta mare i vegi moltes coses! Que a l'hivern no havia llum i, a sobre no paga llum, li donen 600 euros, i a nosaltres per tenir la criatura ens donen 400 euros. No ho fem per aquests diners, però és que és injust! Perquè aquesta senyora no té res a pagar! Això no ho veu l'EAIA, és que això s'ha de canviar immediatament. Fins i tot, el Síndic de Greuges ens va dir que ells creien que no tindrien que haver famílies d'acollida, per tal que l'EAIA s'adonés del que estan fent, perquè de veritat, vosaltres no sabeu els pares d'acollida

que venen amb tristesa. És que ho fas per ajudar, però tot això et desanima, perquè dius, quin recolzament tenim? El Síndic de Greuges ens va dir que no ens pagaven el suficient per tot el que passàvem!

12. Com són els tràmits burocràtics que ha de realitzar com a família d'acollida? Són lents, ràpids? (DNI, targeta sanitària...)

Ui! no tenim DNI de la K! és que perquè no s'enfadi la mare, no li demanen cap signatura! Ara és quan ja hem dit; toma los "papeles"! és que la K. quasi no pot sortir, no tenim el DNI, i això ens impedeix moltes coses. A més a més, la seva mare la nacionalitat la té de Mauritània. No volen demanar que canvi la nacionalitat, per por a que s'enfadi o no ho accepti, però clar, a nosaltres ens comporta molts de problemes que aquesta nena no tingui la nacionalitat. Per fer un NIE l'any passat vam estar des de el mes de juny fins el mes d'octubre, i tot el paperam és culpa de l'EIA. Molta gent, fins i tot, un advocat, ens va dir que no val la pena denunciar això contra l'EIA, perquè no arribaríem en lloc, és una institució màxima i no obtindríem cap resposta, és el suprem i són ells els que decideixen.

Quan li deien a la K. que havia de tornar amb la mare feia regressions i males conductes. Quan li van dir que no tornaria amb la mare i que seria un acolliment permanent es va posar molt contenta.

13. Considera que les ajudes econòmiques obtingudes per l'Administració són suficients per cobrir les despeses de l'infant? Quina opinió té al respecte?

No són suficients. Nosaltres quan ho vam fer el meu home treballava, jo també, però després vaig passar a l'atur i, més tard vam muntar l'empresa. Una empresa costa de remuntar, tot just ara trec algun benefici, però he tingut sort que el meu home és funcionari i la meva filla està fent la carrera d'educació social, i ara començarà a treballar a l'estiu en un CRAE. Tot comporta unes despeses i la K. necessita coses, t'ensurts, però la injustícia és que la mare biològica cobri 600 euros i tingui pis pagat, i nosaltres cobrem 400 euros. És una injustícia total. Que no ho fas per això, però és una gran despesa (roba, necessitats...).

Jo he intentat apropar-me a aquesta mare moltíssim! Ella és de Salt. **És estrany, perquè segons la informació que tenim hem vist que l'infant ha d'estar allunyat del lloc on viu la mare.** No, no. Ella viu a Salt i he tingut problemes, m'ha amenaçat perquè deia que jo li volia robar a la nena. Va tenir que venir la policia, bé, problemes hi han molts. En molts moments em plantejava si jo seria capaç de tirar endavant amb tot això.

**14. En relació a l'infant, quines són les necessitats més pertinents que requereix?
Presenta dificultats emocionals, d'adaptació o de qualsevol tipus?**

La necessitat més indispensable que presenta la K. és una necessitat emocional. Ara el seu repte és que jo i la seva mare mantinguem una relació bona. Perquè a conseqüència de diferents coses que han passat a Girona amb la seva mare, jo vaig distanciar-me perquè no li estava fent cap bé, sinó tot el contrari, la cosa anava a pitjor i jo no podia patir més aquella pressió. Per la K. que tinguem bona relació, ara mateix, és lo més important del món. Per exemple, demà la K. va amb la seva mare, però ella pateix, perquè me diu; mama sortiràs del cotxe? Li diràs hola?... Que sí K., ja ho saps, però si la teva mare està a l'altre costat de la carretera jo no aniré expressament a saludar-la! La K. sofreix perquè la mama D, està sola!... però ella el que vol és que tant jo com la seva mare siguem amigues. Però ella té clar que no vol marxar, perquè es vol quedar amb nosaltres.

15. L'infant realitza visites amb la seva família biològica? Com el sent quan recull l'infant després d'aquestes?

Cada 15 dies té contacte amb la seva mare biològica. A més a més, a la universitat de Girona s'està portant a terme un estudi anomenat "vinclé", perquè la mare entengui a la K. i la K. entengui a la mare. Nosaltres hem participat parlant amb la persona que està fent l'estudi, és a dir, ens ha explicat com funcionava. La finalitat és que la K. sàpiga que no pot tornar amb la mare perquè ella té unes dificultats. És un vinclé que fan, i la veritat és que està funcionant molt bé.

Ara torna bé de les visites, però abans sí que tornava malament. Quan fan la visita sempre estan mirant la tele, no surten al parc...i, clar no hi ha supervisió per part de l'EAIA, però el dia que hi va l'EAIA la mare sí que fa coses, però no és això.

16. Segons la seva experiència considera que hi ha rivalitat entre família d'acollida i família biològica?

Sí, és clar!

17. Considera que aquests infants necessiten d'una ajuda psicològica?

Sí. La K. realitza una teràpia i li funciona molt bé. Quan passa una cosa greu jo truco a la psicòloga i li explico el que ha passat, i quan li toca la teràpia ho treballa amb la K. Treballen amb uns graus d'agressivitat (el 5 és molt explosiu i no es pot tenir) i en parlen. Això li funciona molt bé. Quan surt de la teràpia em diu mama m'ha anat molt bé, no tindria que haver fet allò a l'àvia... és a dir, estic contenta al respecte i és necessari per a ella i per a nosaltres.

18. Té sentiments de culpa la K.?

Sí, per exemple ara se sent culpable amb el que va passar amb l'àvia (acollida), i ella es preocupa perquè diu que la seva àvia no la perdonarà. Però jo li vaig dir que li havia de donar temps, al igual que ella en necessita a vegades. És una nena que li afecta tot molt, cada vegada menys, però s'ha d'anar en compte. La teràpia és un gran suport. Li hem posat límits i cada cop funcionen més, no s'ha de cridar, sinó que optem per enviar-la a l'habitació que en reflexioni i quan estiguem al nivell 3 en parlem... perquè estarem més relaxats.

La pedagoga ens està ajudant, però aquesta ajuda la vaig reclamar jo. Perquè en aquell moment del robatori hagués deixat la nena! Perquè tota la meva família estava molt dolguda i jo no sabia que fer. Però vaig tenir força per demanar ajuda, i amb això ens ha funcionat molt bé. Jo va arribar un moment que estava frustrada, em preguntava; com és que amb les meves filles ho he aconseguit i, com pot ser que amb la K. no poguéssim? Per això vaig agafar força per buscar estratègies.

19. En l'àmbit escolar, quines funcions desenvolupa vostè? Participa en reunions, avaluacions...?

Sí, participo activament. Ens comuniquem per ordinador, per si falten deures o no els ha fet. Llavors li expliquem les conseqüències i tenim una relació molt bona!

20. Considera que l'escola té en consideració que aquest infant té aquesta situació i necessita comprensió? Respecten la seva història personal?

Sí que entenen la situació, fins i tot, ha suspès moltes vegades i entenen que és una nena amb problemes emocionals. L'any passat cada setmana fèiem reunions amb la mestra, ara aquest any no tant, perquè la K. està millor. En tot moment s'ha respectat la història personal de la K.

El que he de dir és que per part de l'Administració, han vingut a fer un sol seguiment o una visita a l'escola després de 3 anys que la K. estigués allà i, això és indignant. O sigui no havien anat mai. És a dir, torna a sortir l'EAlA, però és que és inevitable perquè ho fan molt malament. L'any passat quan la K. va fer una baixada, vaig ser jo la que anava cada setmana a l'escola, i la seva resposta va ser que tenien molts de nens i no podien fer el seguiment adequadament. Jo crec que han de prioritzar les diferents situacions, i la de la K. és prou important com per fer correctament el seguiment a l'escola.

21. Rep algun tipus d'ajuda específica a l'escola (psicòloga, pedagoga...)?

No, perquè no la necessita, ja que a fora de l'escola ja va a teràpia.

22. Creu que està previst el retorn amb la seva família biològica? Té previst l'adopció?

No, nosaltres no volem dur a terme l'adopció, volem que sàpiga qui és la seva mare i que sigui capaç de sortir endavant. Com he dit abans, ara esdevindrà un acolliment permanent.

23. Coneix associacions que donen suport a les famílies d'acollida? Quina valoració en fa?

Sí que les conec, però mai hem participat en les xerrades ni les jornades. No ho veiem necessari encara. Jo si fos ara no tornaria a fer família d'acollida, no per la nena, sinó per la falta de reconeixement i de suport per part de l'administració. Per això vull dir que no us feu pares d'acollida, tot i que, després es queixen que no n'hi han, però amb raó! Està tot molt mal fet!

1.3 Entrevista 3

Destinatari: S.M. pare de família d'acollida monoparental de Figueres.

Data: 27 d'abril 2015

1. Què li va motivar a convertir-se en família d'acollida?

Jo mai he tingut fills, cosa que em sap greu perquè realment m'hagués agradat ser pare, però per circumstàncies de la vida amb la meva ex parella no en vàrem poder tenir. No va ser per voluntat pròpia sinó per situacions mèdiques que ho varen impedir. Els anys han anat passant i em vaig separar de la meva parella. Jo treballo en l'àmbit de la salut, i per situacions que es presenten en la vida vaig conèixer una noia, drogodependent, a qui li havien agafat els fills. Aquella noia estava molt preocupada per ells i sempre que venia a fer-se el tractament per deixar les drogues, m'explicava coses sobre la família d'acollida que tenia els seus fills. Deia que els seus fills no voldrien tornar amb ella perquè aquella família tenien diners i els podia donar més que no pas ella. Tenia por que els seus fills la deixessin d'estimar. Ella sabia que estava malalta i que necessitava ajuda, però també estimava amb bogeria els seus fills i volia la seva felicitat.

Tota aquella situació em va fer remoure moltes coses per dins, tenia curiositat per conèixer i per saber. Vaig començar a informar-me per internet, vaig veure que hi

havia institucions que donaven informació i vaig decidir anar-hi. A l'ICIF em varen explicar tot, em varen donar molta informació, però jo encara necessitava pensar-ho més.

Dos anys més tard em vaig trobar pel carrer aquella mare, que ja havia acabat el seu tractament de desintoxicació, amb els seus dos fills. Em va explicar moltes coses i vaig poder veure que estava molt agraïda pel tractament que la família d'acollida va donar als seus fills. Aquí va ser quan em vaig decidir per donar el pas.

2. Actualment quants infants té en acollida?

En tinc un, i vist que sóc família monoparental tinc prou feines amb un infant. He de dir que no és un infant gens fàcil i necessita de molta atenció i ajuda per part meua. És un nen de 8 anys, prové d'una família espanyola que a causa de la crisi està passant per una situació molt complicada i no tenen recursos econòmics per donar de menjar, ni cuidar els seus fills. Els pares tenen 4 infants, tots es troben actualment en famílies d'acollida. En C. mostra retard evolutiu a causa d'una fragilitat física. Quan va arribar a casa meu era molt prim, el seu cabell era molt finet i les seves dents tenien taques per falta de nutrició. Anteriorment vivia en un pis "d'ocupa" on no tenien ni aigua ni electricitat. En C. no anava gaire a l'escola, tampoc es dutxava cada dia, ni menjava cada dia. Es passava moltes hores al carrer amb els seus germans. Va ser la policia qui els va trobar i els va portar als serveis socials. És una situació molt complicada. El més complicat és que la seva família no fa cap esforç per millorar i l'infant està patint molt.

3. Ha hagut de realitzar alguna formació per esdevenir família d'acollida? Com ha estat aquesta formació, li ha aportat estratègies per saber atendre millor l'infant acollit? Quina valoració en fa?

Sí clar, vaig realitzar una formació durant el procés de selecció. Ha estat una formació interessant, però avui que tinc un infant d'acollida a casa puc dir que és massa general. Quan fas la formació tot sembla molt maco, especifiquen que l'infant té problemes, però les estratègies les has de buscar tu tot sol. Ningú vindrà i et donarà el manual d'instrucció de cap infant. La valoració que en faig és positiva encara que penso que a vegades haurien de ser més sincers amb les possibles situacions que et pots trobar. L'acolliment familiar no tot és de color rosa, hi ha moments molts durs que necessites saber com superar-los i això cap formació t'ho proporciona.

Jo vist que treballa en un hospital, molt sovint he demanat consells a col·legues de feina, ja sigui al pediatre o al psicòleg. No només consells per l'infant sinó, per mi mateix per saber com superar aquests sentiments de frustració que a vegades tinc. Tot

és posar voluntat pròpia. Ara puc dir que la situació a millorat molt, estic satisfet de la meva elecció. No vull ser tan negatiu.

4. Quins requeriments es demanen per esdevenir família d'acollida?

Et fan un estudi, i encara més quan ets família monoparental. He realitzat proves psicològiques, m'han analitzat el meu tarannà, les meves ocupacions, el meu domicili, les meves rentes... Tot per comprovar que sóc capaç de fer front a la situació, tant psicològicament com econòmicament. Donen molt importància que a casa l'infant tingui el seu espai personal, la seva habitació. A part d'això crec que res més.

5. Quina modalitat d'acolliment està efectuant (permanent, curta durada...)?

Això no ho tries tu, això depèn de l'estudi que t'han realitzat, t'adjudiquen ells la modalitat que creuen que s'adapta més a tu. Jo en principi l'infant que tinc és en modalitat permanent perquè es constata que la seva família no té cap voluntat de canviar. Estimen els seus fills, però fa tants anys que viuen en aquesta precarietat que ja estan acostumats a viure així. No els agrada que ningú els hi digui com han de viure, rebutgen l'ajuda per part de l'EAIA.

6. Ha estat llarg el procés de selecció i integració de l'infant en la vostra família?

Més llarg del que jo m'imaginava. Entre la formació, les entrevistes personals, les visites al meu domicili i els quatre papers que s'havien de formalitzar, va passar gairebé un any. No sé com funciona amb famílies que no són monoparentals, però en el meu cas va ser així. Un dia em van trucar, em van explicar la situació de l'infant, em van dir que era urgent, així que el procés d'acoblament el vàrem passar una mica per alt, vam fer directament el procés d'adaptació al meu domicili per fer que l'infant estigués el mínim de temps possible en un centre.

Sé que a l'infant li van ensenyar una foto meva, li van explicar una mica com era i el nen no es va negar en voler venir a viure a casa meva. Quan em van explicar això, em vaig relaxar una mica. Sabia que l'infant venia per voluntat pròpia i no perquè el van forçar.

7. Coneixia l'infant prèviament?

No, no coneixia el nen, ni tant sols l'havia vist mai per l'hospital. A part, he de dir que ve d'un barri de Barcelona, el qual mai he anat. A vegades quan treballes en l'àmbit de la salut pots conèixer molts nens, però en aquest cas no el coneixia.

8. El cas es va dur a terme per via judicial o administrativa?

Tot ha estat administratiu, els pares no es varen negar quan els serveis socials van venir a buscar els infants. Els pares sabien molt bé que encara que els seus fills estiguessin en família d'acollida ells no perdien els seus drets i deures. Encara que els pares es mostrin distants, jo penso que també es van adonar de la situació en la qual vivien. Van firmar els papers d'acceptació sense oposició. Normalment, m'han explicat que aquests casos es fan via administrativa perquè molts pares saben que tenen més a perdre si ho fan judicialment, vist que la seva situació és massa precària.

9. Com ha estat el primer contacte amb l'infant? Quina ha estat la reacció d'aquest?

Bé, considero que el primer contacte va ser bastant bo. Al principi vaig anar al centre per parlar amb ell, i el segon dia ja va venir ell a casa meva. Quan va veure la seva habitació el vaig veure molt content. Fins i tot, es va posar a olorar els llençols. Quan va entrar en el bany em va demanar si es podria dutxar cada dia. Va ser molt xocant per a mi aquella pregunta, però també ho entenia per la situació de que ell vivia en un pis d'ocupa. Tot va anar bastant bé, podia notar que el nen estava inquiet i nerviós, però no es mostrava distant amb mi, em demanava moltes coses; si m'agradava el futbol, si el deixaria mirar la tele, si aniríem junts a jugar a futbol... Ell es comunicava amb mi només en castellà perquè, vist que no havia anat gaire a l'escola, el català no el parlava gaire, ni l'entenia gaire bé. A més a més, el seu vocabulari era molt pobre, però insults en sabia molts, masses.

10. Com van reaccionar els membres de la seva família amb l'arribada de l'infant?

Jo tinc els meus pares que em van donar el seu consentiment des del primer moment que els vaig parlar sobre el tema. M'ajuden molt, fan una feina d'avis que és extraordinària i tenen molta paciència i comprensió. Jo sóc fill únic, així que és l'únic nét que tenen. A mi en C. em crida pel meu nom, però els meus pares són la iaia i el iaio.

11. L'infant té clar qui són els seus pares biològics i qui sous vosaltres?

Sí, ho té molt clar, i moltes vegades em demana per ells i pels seus germans. A mi em diu que sóc com el seu millor amic però, ell sap que no sóc el seu pare. Encara que diu que sóc el seu amic a vegades em diu que no sóc ningú quan li marco límits. Aquest infant necessita límits, ha estat acostumat a estar tot el dia al carrer i amb mi això no serà així. Quan no el deixo anar al carrer s'enfada molt i em diu coses que fan mal. Jo entenc aquesta reacció i intento agafar-me les coses de tal manera que no m'afecti personalment. Jo sempre li parlo de la seva família, li explico com està, li faig entendre la situació. Ell a vegades diu que ho entén i que estima la seva mare i els

seus germans, però d'altres vegades quan amb mi no pot fer el que vol diu que odia a tothom. És molt difícil la situació, emocionalment l'infant no està bé, tot i que, va a teràpia una vegada a la setmana.

12. Hi ha hagut un procés d'acoblament i d'adaptació amb l'infant? Com ha estat? Ha tingut ajuda per part dels professionals de l'Administració?

Es pot dir que el procés d'acoblament es va passar una mica per alt perquè era una situació d'urgència. L'adaptació sí que es va dur a terme. L'Administració va fer un seguiment per veure com l'infant se sentia a casa meua i veure si s'adaptava bé al nou entorn. El seguiment va durar uns 8 mesos, feien visites a casa per parlar amb el nen i observar com es desenvolupava en aquell entorn. L'avaluació va ser molt positiva. Jo vaig posar molt de la meua part per tal que l'infant se sentís bé. No sempre ha estat fàcil, hi ha hagut moments molt difícils, moments que em van donar ganes de parar de fer de pare d'acollida, però aquest nen no es mereix la vida que li ha tocat.

13. Com ha estat la transmissió d'informació per part de les institucions?

M'han donat part de la informació, no tota. A mesura que l'infant anava agafant més confiança amb mi he anat descobrint més coses. Sempre em deia que estimava molt la seva mare i els seus germans, però mai parlava del seu pare. A vegades he intentat parlar del seu pare, i ràpidament em canviava de tema. Aquí vaig veure que hi havia alguna cosa al darrere. També en les visites, el pare no venia mai. Els professionals mai em varen mencionar res del pare, però jo tenia les meves preocupacions, els meus dubtes. Era una situació estranya i incòmoda per a mi.

Un dia mirant una pel·lícula sopant amb en C. va sortir un pare que feia petons als seus fills, que els abraçava i en C. va dir "és un marica aquest". Jo li vaig demanar perquè deia això i em va contestar "porque un hombre no da besos a sus hijos, de esa manera los niños no podran ser hombres, seran maricas". En aquell moment vaig entendre que el seu pare mai li havia fet cap petó i abraçada, que era una persona autoritària. Vaig entendre moltes coses.

14. Quan té un problema amb l'infant amb qui contacta? Rep una ajuda immediata?

Quan tinc problemes, sé que no està bé, però intento solucionar-los jo mateix. És veritat que alguna vegada he necessitat ajuda i més en l'àmbit escolar, ja que en C. es negava d'anar a l'escola cada dia. Sempre que he necessitat ajuda he trucat a l'ICIF i he rebut ajuda. A vegades no la millor ajuda, però n'he rebut. Tot això de les administracions és complicat i a vegades et sents poc comprés. Si començo a explicar totes les coses que m'han passat amb ells, no acabaríem mai.

**15. Com són els tràmits burocràtics que ha de realitzar com a família d'acollidora?
Són lents, ràpids? (DNI, targeta sanitària...)**

Sé per d'altres famílies d'acollida que els tràmits per obtenir un DNI són llarguíssims. Jo per sort, com l'infant té nacionalitat espanyola, el DNI l'he tingut des del primer moment, la targeta sanitària és un altre cosa, encara l'estic esperant.

I com ho fa quan ha de portar l'infant al metge?

És un procés complicat, he de trucar a l'EAIA, que la majoria de vegades no t'atenen, per explicar que l'infant anirà a tal CAP. Després quan arribo allà he d'explicar la situació, explicar que l'infant està empadronat a la DGAIA... Un rotllo molt gran que em causa malestar a mi i a l'infant. Espero que se solucioni aviat perquè això no pot ser.

16. Considera que les ajudes econòmiques obtingudes per l'Administració són suficients per cobrir les despeses de l'infant? Quina opinió té al respecte?

Jo no ho faig pels diners, jo he estat voluntari per fer aquesta feina, ningú no m'ha obligat a fer-ho, però considero que l'ajuda és molt baixa. Aquests infants no només tenen despeses d'alimentació sinó que, també s'han de vestir, necessiten material escolar i volen fer activitats extraescolars com tots els nens de la seva edat. Amb 300 i pico euros no fas gaires coses. Jo personalment tinc un bon salari, però també tinc les meves despeses personals. Si demano més ajuda econòmica, no és per a mi, és per a ell, per poder oferir-li el millor, oferir-li una vida com els altres. Jo a l'estiu he de pagar fins i tot, el casal. Això no és normal. Estic segur que moltes famílies no es fan famílies d'acollida per les poques ajudes que es reben. Voluntat n'hi ha, però tampoc podem renunciar a la nostra vida personal per tenir un nen en acollida. Això no és ser egoista, és ser realista. A més a més, no és just que siguin les famílies d'acollida que hagin de pagar estudis universitaris. Hauria de ser el Govern qui es fes càrrec d'aquestes despeses si volen promoure igualtat d'oportunitats per al jovent.

17. En relació amb l'infant, quines són les necessitats més pertinents que requereix? Presenta dificultats emocionals, d'adaptació o de qualsevol tipus?

En C. té moltes dificultats en molts aspectes, a nivell emocional es mostra molt distant, és a dir, parla amb mi, però com si fos un col·lega, no es mostra afectiu. Jo ho intento, però ell moltes vegades rebutja, fins i tot, una abraçada. Ell té una figura de pare que no és la correcte i li costa molt entendre que un pare també dóna petons, també t'abraça quan ho necessites. Jo sé que ell està content d'estar amb mi, però quan està trist o se sent malament no m'ho diu o no ho sap expressar, i això ho he de treballar molt amb ell. A l'escola també mostra molts problemes d'adaptació, sovint es baralla amb els companys, contesta als mestres dient insults. Necessita que estigui molt a

sobre d'ell, li dedico tot el meu temps. Sé que em necessita i que aquest comportament agressiu que té envers els altres és un signe que m'està dient que em necessita, que vol que l'ajudi i no sap com dir-m'ho. Quan el miro als ulls veig que hi ha patiment dins d'ell, però l'orgull masculí que li han marcat a casa seva l'impedeix exterioritzar els seus sentiments. És una pena, ningú es mereix passar per això.

18. Té vostè contacte amb la família biològica? Considera importat que les dues famílies tinguin contacte? Perquè?

Només tinc contacte amb la mare, si es pot dir contacte, ja que el pare no es presenta mai a les visites. La mare la vaig conèixer per casualitat un dia que estàvem esperant a la porta que arribés el tècnic que s'emporta el nen a la visita. El primer contacte va ser difícil perquè la mare ni em parlava i em mirava amb cara de fàstic. De cop em va dir "suerte que mi marido no está aquí que sinó...". Jo no vaig fer cas a les provocacions, la puc entendre, deuria pensar; mira aquest que m'ha pres el meu fill i encara té la cara de saludar-me. El contacte amb la seva família biològica segueix sent molt fred i distant. Jo intento fer un esforç per acostar-me a la mare quan la veig, no per mi, sinó per en C. perquè sé que ell ho està passant malament, però és difícil, molt difícil.

19. L'infant realitza visites amb la seva família biològica? Com el sent abans i quan el recull després d'aquestes visites?

Sí, cada 15 dies es realitza una visita amb la mare, el pare normalment també hauria d'estar-hi però mai es presenta. La mare sempre diu "mi marido no quiere saber nada de vosotros". El nen estima la seva mare i molt, però puc notar que té por i respecte vers el seu pare. Sempre el dia abans de la visita em demana si el seu pare hi serà, sembla com que té por que hi sigui. Abans de la visita es mostra neguitós, nerviós, a vegades té malsons o es fa pipi al llit. A l'escola també es mostra molt agressiu i passiu. Sempre parlo amb la mestra abans i després de les visites, primer de tot per avisar a l'escola i després per saber com ha estat en C. Són situacions molt delicades. Després de les visites a vegades està content perquè diu que ha passat una bona estona amb la seva mare, també diu "suerte que mi padre no estaba". Em sembla que té un vincle bo amb la seva mare i que la necessita. Mai he presenciada cap visita amb el pare. L'EAIA està treballant amb ell, o això diuen, per tal de millorar la situació amb el pare. No sé si realment és veritat, perquè nosaltres com a famílies d'acollida no tenim cap contacte amb l'EAIA.

20. L'infant reclama la seva família biològica?

Els seus germans sobre tot, diu que els vol veure, que els troba a faltar, m'explica moltes coses que feia amb ells. Estic demanant a les administracions per tal d'organitzar visites amb els seus germans perquè veig que ell ho necessita. També he de dir que tinc contacte amb les famílies d'acollida on es troben els seus germans gràcies a associacions. Les associacions organitzen xerrades o sortides i sempre que puc hi participo perquè sé que aquell dia també estaran els seus germans.

La seva mare no la reclama, però parla d'ella. Diu que l'estima i que és bona amb ell i amb els seus germans.

21. Segons la seva experiència considera que hi ha rivalitat entre família d'acollida i família biològica?

Molta, amb el simple fet que el pare ni em vol veure la cara, ja us ho dic tot. La seva mare constantment li demana al nen què menja, com és la seva habitació, d'on és la roba que porta, qui li talla els cabells, perquè té les ungles tan llargues... Qualsevol cosa que tingui relació amb mi. Moltes vegades s'han passat l'hora de visita parlant de mi, fins i tot, el nen em va dir "mi madre dice que no me educas tan bien como te piensas". És complicat perquè en aquell moment tens ganes de contestar a aquella provocació, però t'has de contenir. Jo mai dic res negatiu a l'infant sobre la seva família, respecto molt els seus pares i la seva situació. Sé que estan passant per un moment molt difícil i que aquella mare els estima, i no hi ha dret, ni és just el que li està passant.

22. Considera que aquests infants necessiten ajuda psicològica?

Sí i molta. En C. va a teràpia, i fins i tot, la psicòloga em diu que li costa expressar el que té a dins. Aquest infant té un bagatge emocional tant dur i tant complicat que se li barregen moltes coses per dins. Parlant amb altres famílies d'acollida m'he adonat que tots necessiten d'ajuda psicològica, emocionalment són molt sensibles i no tenen un autoconcepte d'ells mateixos gaire bo.

23. En C. mostra sentiments de culpa?

Molts, constantment diu "si no fuera por la crisis mi madre y mis hermanos tendrían casa y comida" "Cuando sea mayor trabajaré y le daré de comer a mi madre". Se sent malament per la situació que viu la seva família. És molt dur portar aquest pes a sobre quan ets tant petit.

24. Quin seguiment té a casa seva? Venen professionals per veure com està l'infant?

Els primers mesos d'adaptació venien cada 15 dies per veure com estava l'infant, i feien les seves avaluacions. A poc a poc, aquestes visites s'han anat reduint, van començar a fer un seguiment via telefònica, però quan van aparèixer notícies relacionades amb abusos sexuals a infants en famílies d'acollida, el seguiment es va tornar a fer presencialment. Venen cada mes per veure l'infant i parlar amb mi, a vegades s'obliden, però ho intenten complir.

25. En l'àmbit escolar, quines funcions desenvolupa vosté? Participa en reunions, avaluacions...?

Jo? Totes les funcions possibles. Vaig a les reunions, tinc contacte amb la mestra tutora via watssap per saber com l'infant ha estat durant la setmana, si hi ha un problema vaig volant cap a l'escola. L'escola fan una bona feina amb en C. A vegades alguns professors els costa entendre les seves reaccions, per això em demanen a mi explicacions. Passo moltes hores a l'escola. En C. ha hagut de repetir curs perquè no tenia adquirits coneixements de cursos anteriors, també té un pla individualitzat perquè presenta retard en molts aprenentatges per la poca estimulació que ha tingut des de casa.

I qui pren la decisió respecte al pla individualitzat o a altres aspectes de l'àmbit escolar?

La DGAIA i l'EAIA, jo no prenc cap decisió tot sol. Els hi comunico tot a ells, i ells es comuniquen amb l'escola. Jo segueixo els protocols que em van dir quan vaig escolaritzar l'infant. No prenc cap decisió sense notificar-ho a ells.

26. Considera que l'escola té en consideració que aquest infant té aquesta situació i necessita comprensió? Respecten la seva història personal?

L'escola sabia prèviament que els infants en famílies d'acollida presentaven situacions complicades i que necessitaven d'una atenció més individualitzada. Jo crec que tot depèn del mestre. La tutora d'en C. és una noia que entén molt bé la situació, que intenta ajudar a en C. de la millor manera possible, no tinc cap queixa en aquest aspecte. Sé que a vegades en C. li ha donat problemes greus dins l'aula i ella m'ho ha comunicat tot personalment. Li estic molt agraït. Uns altres professors a vegades no entenen la situació o l'expulsen. Per en C. estar expulsat de l'escola és un premi perquè ell no vol estar allà. Passo moltes hores a l'escola justificant el comportament d'en C.

27. Rep algun tipus d'ajuda específica a l'escola (psicòloga, pedagoga...)?

La mestra d'educació especial fa un seguiment d'en C. dins i fora de l'aula per portar a terme el pla individual que té. A part d'això no rep cap altre suport específic.

28. Creu que està previst el retorn en la seva família biològica? Té previst l'adopció?

Si el pare no comença a fer esforços a nivell de l'infant i busca feina, serà molt difícil. Ara mateix viuen en un pis tutelat i cobren una ajuda per reestructurar-se, però el que veig és que estan molt còmodes així i que no tenen cap intenció de buscar feina ni res. Veig un retorn molt llunyà.

No, no tinc previst l'adopció, ell té els seus pares. L'adopció no entra en els meus plans de vida, però no tinc cap problema en que en C. es quedi amb mi fins la majoria d'edat. Sempre estaré aquí per ell, però també tinc clar que quan en C. marxi de casa, sigui d'aquí 10 anys o demà, no tornaré a fer més de família d'acollida, per molts motius.

29. Coneix associacions que donen suport a les famílies d'acollida? Quina valoració en fa?

Sí que en conec, i tal com he dit abans, estic inscrit en dues associacions en les quals hi ha les famílies d'acollida que tenen els germans d'en C. Això fa que ens puguem trobar i que les famílies d'acollida compartim les nostres preocupacions i els nostres problemes.

A part de les associacions també trobo de molta utilitat el consell del Síndic de Greuges. Sempre que tinc una queixa, que en tinc moltes contra l'Administració, ells m'escolten i intenten fer-ho constatar als departaments que estan a d'alt de tot.

30. Considera que les famílies d'acollida teniu un bon reconeixement per la feina que feu?

Un reconeixement, què és això? Cap ni un. És molt dur per a nosaltres fer front a moltes de les situacions que se'ns presenten i ningú no sap realment lo difícil que és ser família d'acollida fins que ho viu personalment. Sempre que vaig a les administracions per explicar els problemes que tinc amb en C. em diuen "pobreta la seva mare, pobret el seu pare, estan passant per una situació molt difícil...", i jo? i en C? Algú es preocupa per nosaltres? Em sembla que les famílies d'acollida tenim molt per dir i que un dia tot s'acabarà sabent.

1.4 Entrevista 4

Destinatari: M.R. noi ex-tutelat.

Data: 28 d'abril 2015

1. En poques paraules, ens podries dir com ha estat la teva infància?

En poques paraules diria; dura, inestable i perduda.

2. Has estat en una família d'acollida o en un centre? Per quins motius? Ens podria explicar una mica la seva història?

En els dos llocs, he estat en una família i en un centre. Els motius? No tenir pares que tinguessin el sentit de la responsabilitat que comporta tenir un fill. El meu pare va abandonar la meva mare quan va enterar-se que estava embarassada, i la meva mare era massa jove, 19 anys. Els seus pares no varen consentir ni acceptar aquell embaràs perquè ells tampoc tenien els recursos econòmics com per mantenir un altre nen a casa. Així doncs, la meva mare va decidir marxar de casa, va anar a viure a Barcelona on va trobar feina de neteja d'habitacions en un hostal i compartia pis amb dos noies més. Quan vaig néixer jo es va sentir molt atabalada, les noies del pis es queixaven perquè jo no parava de plorar i la meva mare va marxar amb mi a uns pisos en una zona molt conflictiva de Barcelona. Vist que havia de faltar molt a la feina, la van fer fora i es va veure amb un nen i sense diners. L'opció més senzilla que va trobar va ser treballar en un club de nit. Jo era molt petit, a vegades em deixava a casa d'una amiga o a vegades sol al pis. Feia mesos que la meva mare no pagava el lloguer, i la propietària va trucar a la policia. Jo tenia 2 anys quan la policia va entrar al pis i em van trobar tot sol en la meva habitació. Directament van trucar a serveis socials i em van treure de la meva mare. Així que, des dels 2 anys fins els 18 he estat en famílies i centres d'acollida, no he tornat mai amb la meva mare.

3. Quants anys ha estat en una família d'acollida? Com ha estat la teva experiència?

He estat molts anys, dels 2 anys fins els 14. Puc dir que no me'n recordo com va ser el primer contacte amb ells perquè era molt petit. Sé que m'explicaven que plorava molt i que volia la meva mare, però res més. Tinc molts records amb ells, han estat molt bons amb mi, m'han cuidat, m'han donat amor, però jo no m'he comportat com ells es mereixien. Em vaig portar molt malament amb ells, no sé per quina raó, tenia molta ràbia acumulada a dins. Els hi vaig fer passar les mil i una. Ells tenien un fill, gairebé de la mateixa edat que jo i tenia la impressió que ell no volia que estigués allà vivint.

Segurament eren imaginacions meves, però per dins estava tant perdut que pagava tota aquesta ràbia amb ells. La meva mare d'acollida sempre intentava parlar amb mi, però quan era més petit era més fàcil, a mesura que vaig anar creixent em tornava més distant i dolent amb ella. Ells no tenien la culpa de res, només em volien ajudar i jo no me'n vaig adonar. Crec que era molt jove i tota la meva situació em va superar. Encara que, he de reconèixer que sabia que el que feia estava malament però, ho feia igual. No sé si era per ser el centre d'atenció, però necessitava fer coses dolentes per sentir-me bé. Sé que sona una mica estrany, però va ser així. Estimava moltíssim a la meva família d'acollida, però a la vegada els feia patir molt. Em fa mal, fins i tot, recordar-ho perquè no es mereixien aquest despresi per part meva.

4. Hi ha hagut retorn amb la teva família biològica?

No, el retorn va ser impossible perquè la meva mare no millorava la situació. Cada vegada que teníem judici, la meva mare es presentava amb un altre home, un altre novio, com deia ella. Un any van acceptar que passés un cap de setmana cada 15 dies a casa la meva mare. Va ser un desastre perquè ella tenia una vida nocturna, li agradava molt sortir i em deixava sol a casa. Això es va descobrir, no sé com però es va descobrir, i van prohibir les nits a casa de la meva mare. La meva mare es va casar amb un home molt més gran que ella, va tenir dos fills, els quals no van anar en família d'acollida ni en centres. Jo tenia molta ràbia acumulada en veure que la meva mare podia fer-se càrrec dels dos altres nens i de mi no. El jutge va acordar un dia, sense dormir, cada 15 dies amb la meva mare. El seu marit em tenia molt de rancor, i els seus fills també, no em volien amb ells. La meva mare sempre que jo venia no em feia cas, estava pel seu marit i els seus fills, i a mi em deixaven de banda. Jo no volia tornar a anar amb ells, els odiava i ho vaig explicar tot al psicòleg que seguia el meu cas. Per elecció meva es van suspendre les visites amb la meva mare i, fins i tot, va semblar que no li molestava gaire a ella. Ella ja tenia la seva vida amb els seus fills, jo no li servia per res, fins i tot, algun dia em va dir que la meva presència li donava mals records del passat. Quan ets nen tot això és molt dur i fa que tinguis molta ràbia a dins, jo me'n recordo que quan arribava a casa de la família d'acollida donava cops de punys a les portes, i em tancava a l'habitació, negant-me per menjar.

5. Al principi ens has explicat que has estat dels 2 als 14 anys en família d'acollida i que no hi va haver retorn. On vares estar dels 14 als 18 anys?

En un centre. Malauradament en un centre perquè els meus pares d'acollida es van divorciar, i cap dels 2 es va fer càrrec de mi. Això em va enfadar moltíssim al principi, però també m'ha fet reflexionar molt sobre el meu comportament. Jo entenc que era

un nen molt conflictiu i que tenien prou feina amb mi tots dos, que un sol es veia incapaç. En aquell moment jo era molt jove per entendre això, i els vaig odiar molt. Al principi em feia gràcia anar al centre perquè pensava que m'ho passaria bé amb joves que havien passat la mateixa situació, però no va ser així. Vaig tenir poca llibertat, no fèiem gaires activitats, semblava més un lloc on et donaven de menjar i dormir i prou. Els educadors eren simpàtics però, no es preocupaven per mi tal com ho feia la meua família d'acollida. Al mateix temps que els tenia odi, el que més volia era tornar amb ells, i aquesta ràbia i el sentiment d'abandó que tenia va fer que causés molts problemes al centre.

6. Així doncs, et senties millor amb la teua família d'acollida que al centre?

Si, això segur, però en aquell moment no ho vaig expressar perquè era un nen i en el meu cap hi havia moltes coses. Fins i tot, al principi, la meua família d'acollida em venien a fer visites i jo em vaig negar a veure'ls. En el fons volia veure'ls, però em sentia traït. Avui en dia, si miro el meu passat són les úniques persones que recordo, són les úniques que em van donar amor quan més ho necessitava, i jo no vaig saber cuidar-los, però sé que m'ho han perdonat. Ho sé perquè els he tornat a veure. Al centre recordo que em passava moltes hores davant l'ordinador, jo sol. M'aïllava molt de tothom, i després em vaig fer amic amb un noi molt conflictiu amb el qual sempre fèiem bogeries. La meua adolescència va ser una mica caòtica.

7. Recordes com et senties abans i després de les visites amb la teua mare biològica?

Nerviós, molt nerviós. Al principi la volia veure perquè era petit i per mi estar separat de la meua mare biològica era difícil. Però a mesura que creixia, ja no la volia veure, em posava tens el simple fet d'escoltar el seu nom. Abans de les visites em venien mals de panxa, però reals, no me'ls inventava. Fet que les educadores socials deien que m'ho inventava per no anar-hi i això no era cert.

8. Recordes com les institucions (ICIF, EAIA...) feien el teu seguiment quan estaves amb la teua família d'acollida?

Això no ho recordo gaire, tampoc se dir-vos ben bé de quines institucions es tractaven. El que recordo era una dona, que la meua família d'acollida deien que era l'educadora social, que portava el meu cas, em venia a buscar a la porta d'un centre per portar-me a les visites amb la meua mare. A vegades com la meua mare arribava tard, recordo que anava a una sala on hi havia joguines i aquella noia es posava a jugar amb mi.

També recordo que un cop a la setmana la meva família d'acollida em portaven amb una psicòloga per parlar sobre com em sentia, com estava a l'escola, a casa...

9. Consideres que has tingut un bon seguiment i ajuda per part de les institucions?

És complicat de dir, jo penso que feien el que podien, encara que la meva família es queixaven molt perquè deien que no feien el que calia. És veritat que la psicòloga, que encara hi vaig avui en dia, m'ajudava molt a expressar la meva ràbia, però tampoc recordo que després de les teràpies em portés millor amb tothom. Era molt tossut, diguèssin el que diguèssin, en aquell moment tot m'era igual.

10. Com ha estat el teu recorregut acadèmic?

Un desastre! Odiava anar a l'escola i quan hi anava només feia tonteries. Era el típic nen que els mestres no desitjaven tenir a l'aula. Sempre em seien darrera per tal que no molestés els meus companys, i allà darrera feia moltes coses que no tocaven. No sé perquè, però jo no servia per estudiar, ni em sentia agust allà. Als 16 anys quan vaig poder marxar de l'escola per fer automoció va ser lo millor per a mi. També vaig acabar la E.S.O en un centre on ho feien per les tardes. L'escola i jo mai hem sigut amics. A vegades penso: "perquè no has estudiat quan tocava?", però en aquell moment l'escola no entrava en les meves preocupacions.

11. Com era la relació que tenies amb els mestres de l'escola?

Depèn dels mestres, amb alguns molt bé, però amb d'altres molt malament. Em sembla que molts desitjaven que marxés ràpid. He tingut moltes expulsions i quan m'expulsaven la meva família d'acollida em portaven en un centre on es feien tallers molt avorrits. Era com el meu càstig. Amb els professors amb qui em portava bé, un era el professor de gimnàstica, m'agradava estar a la seva classe. Eren tant poquets amb els que em portava bé.

12. Creus que l'escola tenia en compte la teva situació personal?

Bé... Depèn, al principi sí que feien una mica de sobreprotecció, fins i tot, la mestra explicava contes relacionats amb nens en famílies d'acollida per a que els meus companys entenguessin la meva situació. A mesura que em feia gran, el meu comportament era pitjor i no me'n deixaven passar cap ni una. La directora parlava amb mi, però no per saber que em passava, sinó per dir-me que això que feia no estava bé, que he de comportar-me bé... Un sermó sempre, cosa que a mi: m'entrava per una orella i em sortia per l'altre. Sempre havien de convocar la meva família

d'acollida, que arribaven amb cara de preocupats. Ara quan hi penso, penso que els pobres no s'ho mereixen pas.

13. Com pots recordar tots els fets del teu passat? Tens un llibre de vida?

Els recordo perquè tal com us he dit abans, tinc contacte amb la meva família d'acollida, sobretot amb la meva mare d'acollida. Ella sempre ha estat molt sincera amb mi i ja des de ben petit m'ha explicat les situacions tal i com eren, mai ocultava res. Ja ho feia amb tacte, però m'ho explicava per tal que jo sàpigués qui sóc i d'on vinc.

Un llibre de vida? Què es això? Jo tinc un àlbum de fotos on posa frases i els anys. Aquest àlbum me'l van regalar la meva família d'acollida i encara el guardo. És com un tresor per a mi.

14. Quan vas complir la majoria d'edat, recordes que vas fer? Vas rebre alguna ajuda? On vas anar a viure?

Quantes preguntes de cop. Sí, sí que recordo. En el centre ens feien realitzar un pla en el qual et comprometies a complir unes certes normes com; buscar feina o seguir estudiant. La majoria de nosaltres preferim anar a treballar.

El fet és que, si tu fa més de 3 anys que estats tutelat per la DGAIA tens dret a rebre una ajuda econòmica d'uns 630 euros al mes. A més a més, ells et busquen un pis tutelat per tal que puguis anar a viure fora del centre o de la família d'acollida. Els pisos sempre estan en grans ciutats perquè diuen que així tenim més possibilitats de trobar feina. Això és bastant cert. Joestic a Girona, ara ja no visc en un pis tutelat, ara tinc el meu pis amb la meva parella. Sincerament m'ha anat molt bé l'ajuda que m'han donat als 18 anys per tirar endavant.

15. Quins plans de futur tens avui en dia? Tens pensat formar una família?

Tinc molts de plans al cap! Ara mateix treballo en un taller mecànic, i no em puc queixar perquè tinc un bon salari. M'agradaria molt el dia de demà montar el meu propi negoci però, sé que ser jefe és molt complicat i t'emportes molts mals de cap a casa. Cosa que jo com a empleat no tinc. No sé, jo penso que el temps ho diu tot.

Sí, m'agradaria molt formar una família, però crec que un infant és una gran responsabilitat, ho he viscut personalment, no vull fer cap error. La meva parella està buscant feina, no té estudis així que és una mica difícil per a ella. Fins que no tinguem una estabilitat econòmica crec que els fills poden esperar. A poc a poc i bona lletra, com deien els meus mestres que m'estimaven tant (ironia).

1.5 Entrevista 5

Destinatari: G.F. coordinadora de la Fundació Infància i Família de Girona (ICIF)

Data: 29 d'abril 2015

1. Quin és el protocol de protecció de menors? Com es realitza la detecció?

Quan un infant està en risc, qualsevol dels agents socials pot detectar la situació de risc; els mestres, els pediatres, infermeria, un veí, els serveis socials... Qualsevol persona pot donar el primer crit d'alarma. En el cas que fos un ciutadà normal i corrent, hi ha el telèfon de la infància, que un cop trucant a aquest telèfon, s'inicia tot un protocol per tal de que serveis socials puguin esbrinar si allò que a detectat aquell veí és cert o no. Si és un metge o és una infermera del CAP té un altre protocol a seguir. Si és serveis socials en tenen un altre. Però, tots els protocols activen serveis socials, i és l'educador social o la treballadora social qui inicial el treball amb la família d'aquell infant. Fan un pla de treball amb aquella família, detecten quina és la situació que afecta en el infant i intenten amb el pla de treball i amb les diferents intervencions que puguin fer. Si la situació familiar o el desemparament o el maltracte que pateix l'infant és molt greu que afecta a la seva salut física o emocional, llavors intervé l'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA). De EAIA n'hi ha en totes les poblacions majors de 10.000 habitants, són municipals. Si són més petites són comarcals, per exemple a Vic, concretament l'EAIA de Osona agafa tota la comarca, no només la ciutat de Vic.

L'EAIA valora la situació de l'infant, fa un informe proposant quina és la mesura de protecció més adequada, si consideren que no pot ser-hi a casa seva, la primer mesura que han de plantejar-se és si la seva família extensa (oncles, avis...) poden tenir cura de l'infant mentre els pares es recuperen. Segons la Llei si aquesta mesura no és possible la segona mesura que han d'intentar és l'acolliment en família aliena, i la tercera seria en un centre, és a dir, en una institució. Llavors si l'EAIA considera que ha d'anar en una família aliena, fa l'informe proposant la mesura i ho envia a la DGAIA, i aquesta activa a les ICIF. Ens envia el perfil de l'infant, les característiques i necessitats que té, i nosaltres cassem aquesta necessitat amb la llista de famílies que nosaltres tenim disponibles. Llavors es realitza l'acolliment i tot el que comporta.

2. Quines entitats intervenen en el procés d'acolliment?

Som nosaltres com a ICIF, els EAIA i els serveis socials perquè també treballen amb els pares. De l'Administració hi ha la DGAIA que és la tutora del nano i l'ICAA que és

l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció que seria el nostre referent. L'EAIA té de referent la DGAIA, i les ICIF tenim de referència l'ICAA.

3. Quines són les tasques que vosaltres realitzeu en aquest procés?

Nosaltres realitzem diferents funcions. Si ens centrem només en el moment en que l'infant està amb la família, la nostra funció és fer un seguiment de la situació que viu el nano dins de la família acollidora, fent entrevistes, visites al domicili, parlant amb els metges i/o pediatres, amb els mestres, acompanyant a l'infant en les visites amb el seus pares biològics, entrevistant el nano per veure si està bé. Si són de 0 a 6 anys els hi passem protocols d'observació per veure si fan l'evolució correcta, ens entrevistem amb les famílies i les visitem per acompanyar-les en el procés i les dificultats que tinguin en l'educació del nano, els acompanyem en la gestió i la recerca de l'escola més indicada, tot el tema de papers, amb els infants d'origen immigrant en tota la documentació que els nanos necessiten, i llavors responem una mica les demandes que vagin sorgint del dia a dia de la família acollidora amb els fills biològics i acollits.

4. Quina opció considereu més eficaç per un infant en situació de risc: integració en un centre residencial o família d'acollida?

Jo crec que l'acolliment familiar és el més indicat per l'infant, per una atenció més individualitzada, amb un entorn més natural perquè realment les figures de referència són dues, o bé una en el cas que fos una persona soltera. Diguem-ne que en tots els sentits és molt més normalitzador per l'infant viure en una família. També és cert que hi ha perfils d'infants que per la seva motxilla i les seves problemàtiques o vivències o edat que té el nano, perquè de vegades hi ha infants de 9 o 12 anys que estan molt vinculats amb la seva família biològica i que realment no viurien correctament en una família acollidora, és millor en un centre. Tot i que, jo soc partidària que els infants en un centre haurien d'estar molt poc, però que ens passa actualment? Que els infants més grans de 6 anys ens està costant una mica trobar famílies acollidores, llavors són nanos que viuen en un centre i molts arriben a la majoria d'edat. Són molts anys dins d'un centre. Aquest any 2015, estem intentant dirigir la campanya de sensibilització cap a la recerca de famílies que vulguin grups de germans, que és preferible no separar-los, infants amb alguna necessitat educativa especial, nanos més grans de 6 anys, i ja surten, però l'únic que ens costa una mica. És més complicat, ja que les famílies es veuen més en cor de tenir a casa seva infants petits que no pas infants més grans. Consideren que porten una motxilla darrere més complicada de gestionar, que ja tenen pautes educatives establertes, i que ells els hi sembla que els hi costarà més que s'adaptin, però després l'experiència ens diu que realment si el procés està

ben fet, i la família realment entén el projecte i hi ha professionals que realitzen el seguiment, doncs un acolliment d'un nano més gran no té perquè ser més complicat.

5. Segons les dades hi ha més infants en famílies o en centres? Per quin motiu?

En centres, no me'ls sé els números. El motiu potser és que no hi ha suficients famílies, però també és veritat que d'un temps cap aquí, quan per exemple l'Administració detecta un cas, ara en aquests moments en els centres hi ha una ordre i una consigna molt clara que; infants de 0 a 6 anys no han d'estar en un centre. Si n'hi ha algun, que sí que n'hi ha, són nanos amb problemàtiques de discapacitat o alguna malaltia que costa trobar una família acollidora que es vulgui fer càrrec. Es queden en els centres infants més grans, i d'un temps cap aquí estem observant que hi ha molts infants que venen de problemàtiques de salut mental importants, que requereixen d'una intervenció com molt més global, i llavors per aquests casos també costa trobar famílies, però jo crec que a la llarga, esperem, per això hi trebalem, hi hagi menys infants en un centre que no pas en famílies d'acollida.

6. Hi ha un circuit d'urgència en situacions greus? En què consisteix? Quina diferència hi ha entre el circuit d'urgència i l'ordinari?

Posem que un pediatre o qualsevol persona detecta una situació d'abús sexual, maltracte físic o psicològic molt greu, llavors infància i DGAIA intervé a través de l'EAIA o un equip tècnic, treuen a l'infant de casa seva, i el primer que fan és portar-lo en un CRAE. Si aquell nano és molt petit, ens truquen a nosaltres per veure si tenim famílies d'urgència i diagnòstic disponibles. Llavors al cap d'un o dos dies va amb la família d'urgència-diagnòstic, mentre està amb aquesta família, l'EAIA estudia quina és la situació que ha provocat la retirada d'urgència i fa una proposta més definitiva, ja que un acolliment d'urgència-diagnòstic pot durar com a molt 6 o 7 mesos. Llavors l'EAIA en aquest temps ha de valorar la situació i dir, aquesta nano ha d'anar en una família d'acollida per més temps, o ha d'anar en adopció o ha de viure en un centre, o ha d'anar amb la seva família extensa, o ha de tornar amb la seva família biològica. Durant aquest temps la família d'urgència el té a casa seva, però saben que al cap de X mesos canviarà. Si per exemple canvia a una família simple o per exemple permanent, aquesta família no pot continuar fent l'acolliment, perquè ells són únicament d'urgència-diagnòstic.

Quan venen les famílies els hi expliquem que hi ha diferents tipologies d'acolliments, i elles decideixen amb quina modalitat se senten més còmodes. Què passa a vegades? Que posem el cas que un acolliment d'urgència-diagnòstic dura més de 6 mesos, que fins i tot, ha durat més d'un any. Si al cap d'aquest temps l'EAIA valora que aquell

infant ha d'anar en un acolliment simple, a vegades la mateixa família d'urgència es reconduïx a simple, perquè s'ha vinculat aquell nano amb aquesta família, i no és bo trencar el vincle, i la família hi accedeix. Però, hi ha famílies que tenen molt clar que només volen exercir la modalitat escollida, llavors no es podria fer això, i haurien de canviar amb una altra família.

7. Quina diferència hi ha entre el circuit d'urgència i l'ordinari?

La principal diferència és la rapidesa de l'acolliment i la temporalitat de l'acolliment.

8. També hem constatat que existeix una tutela ordinària i administrativa, quina diferència hi ha entre cada tutela?

No, només n'hi ha una. És a dir, els pares només pel fet que neixi el nano, tenen la pàtria potestat del seu fill i la tutela. Quan la Generalitat considera que aquesta família no es pot fer càrrec del seu fill, el que fa és suspendre la tutela i se la queda l'Administració. El que hi ha després és la guarda, és a dir, l'Administració és el tutor legal d'aquests nanos, és el qui decideix, però no és el qui te cura del nano, sinó que és un centre o una família d'acollida. Llavors el que fa el tutor, la Generalitat, és donar-li la guarda d'aquell nen a la persona que li donarà de menjar i el cuidarà. Llavors hi ha quan s'adopta un infant, el que fa el jutge és anular la pàtria potestat dels pares biològics, ja no tenen ni tutela ni res. Li donen als pares adoptants.

9. Què sol passar o quins problemes teniu quan el cas l'està portant a terme l'administració i un jutge?

El problema més gran que es produeix quan hi ha un jutge que estudia el cas és que, l'infant es vincula amb una família d'urgència-diagnòstic que no serà pas la seva definitiva, si es proclama que aquest es queda en família d'acolliment permanent i/o pre-adoptiva. A vegades, després de 2 anys el jutge declara que l'infant retorna amb els seus pares biològics i durant tot aquest temps el nen/a ha estat amb una família amb la qual està molt vinculat i ha de patir una separació brusca. També es produeix que després de 2 anys es proclami l'adopció, i aquí un altre cop l'infant pateix una separació i readaptació amb una nova família. Aquests infants queden molt tocats emocionalment. Sempre demanem que les administracions i les entitats judicials treballin al mateix temps i amb una mica més de rapidesa per la resolució. Tot s'allarga tant...

10. Quines són les fases del procés de selecció d'una família d'acollida? Es realitzen entrevistes? De quin tipus? Ens podries mostrar un model d'entrevista?

Una família quan està interessada en el projecte de famílies d'acollida, el que fa primer és trucar-nos i dir estic interessada, com ho fem? Llavors els que fem és donar-los dia i hora per fer una entrevista informativa. En aquesta entrevista els hi diem que vinguin tots els membres de la família, els adults de la família. En aquesta entrevista se'ls dona tota la informació de què vol dir acollir. Un cop s'ha fet aquesta entrevista, se'ls hi diu que s'esperin un temps a presentar la sol·licitud per rumiar-ho bé. Quan la família ho té rumiat, el que fa la família és presentar una sol·licitud a la Generalitat, és un document que hi ha a internet, ells l'omplen adjuntant a darrere un informe mèdic dels membres de la família d'adults, un certificat que no tenen qüestions penals pendents, un informe mèdic que digui que de salut mental estan bé, D.N.I... Quan han fet la sol·licitud ens avisen, i quan sabem que la sol·licitud està entrada, podem començar el procés d'estudi i valoració. Aquest consisteix mínim 3 o 4 entrevistes que es tenen com una rutina cada una d'elles, una visita domiciliària i un curs de formació de 2 dies. Un cop hem acabat tot això, les professionals fan un informe psicosocial. La treballadora social i la psicòloga són les que participen en el procés d'estudi, fan l'informe explicant si aquella família o la sol·licitud d'aquella família és idònia o no per ser acollidora, i això ho enviem a l'ICAA, si es idònia la família passa a una borsa de famílies acollidores que estirem en el moment que rebem propostes.

11. Entre quina franja d'edat es pot ser sol·licitant per ser família d'acollida (edat mínima i màxima)?

La mínima és 25 anys. Nosaltres diem que sí que hi ha edat màxima, perquè si els infants són la gran majoria de 0 a 6 anys, no pot ser que estiguin acollits per una persona de 55 anys, per exemple. No pot haver més d'una generació entremig perquè sinó... Però n'hi ha d'acolliments així, però han sigut accidents diguem-ne. És a dir, perquè estan molt vinculats o ja es coneixen d'un altre lloc. Lo ideal és que no siguin persones molt grans les que eduquin els infants perquè realment requereix, és a dir, te trastoca molt el món, és tornar a anar a l'escola, fer activitats extraescolars una altra vegada, tot un seguit de coses que la persona ha de poder aguantar.

Si tots dos membres de la família són molt grans els hi direm que no, però si un és més jove que l'altre, llavors mirarem si el més jove presenta aquesta diferència màxima d'edat amb l'acollit. Sí que s'ha donat el cas, per exemple, que en una parella l'home té 70 anys, però la dona en té 50, llavors cap problema. Però si tots dos tinguessin 70 anys els hi diríem que és millor que no ho facin.

12. Hem cercat que es realitza un informe sobre les famílies d'acollida, què es té en compte en aquest informe? Quins professionals el realitza?

En l'informe psicosocial, com que intervenen la psicòloga i la treballadora social es té en compte i s'explica quina és la dinàmica familiar que en aquells moments té, o sigui com es van formar com a família, perquè una de les coses que també es té en compte, és que si és una parella portin més de 3 anys de convivència, si portes menys de tres anys és millor que no exerceixis família d'acollida. És a dir, com es va forma la parella, quin projecte de família tenen, quines famílies d'origen, d'on venen els membres de la família, perquè sí que ens hem trobat en situacions que venen a l'acolliment familiar persones que no tenen resoltes les seves pròpies històries familiars, potser de maltractament cap a ells mateixos. No tenir resolta una situació així implica que difícilment puguis ajudar a resoldre la situació de l'infant que també ve d'una situació similar. Que alguns pensen que com que també ho ha han viscut, però si tu no ho tens resolt també intentarem esbrinar perquè no ho tens resolt i què passa.

Si entenen bé que vol dir acollir i no ho confonen amb adoptar, que no vulguin formar una família amb l'acolliment, perquè no és això, sí que és família, però el que t'ha de motivar a acollir a un infant no és voler tenir una família. Llavors si tots els membres estan d'acord amb l'acolliment o no, després anem a fer una visita domiciliària perquè a nivell infraestructural han de tenir suficient espai com per acollir un infant, i després econòmicament tot i que no es demana, han de tenir un nivell econòmic sa, perquè tot i que les famílies d'acollida reben una prestació, les famílies hauran de posar diners en el manteniment d'aquell infant. Llavors també mirem molt si tenen xarxa social i familiar que els pugui ajudar, és a dir, persones molt soles, solitàries o mirant molt dins de casa és complexe, perquè entenem que si tens persones al costat que t'ajuden, t'entenen és molt més fàcil. Depèn de quins casos la psicòloga passa testos, depenen de si veu que una persona té un tarannà molt poc flexible o que entén l'educació com massa conductista, doncs dius mirem perquè són massa poc flexibles, molt normatives i s'dapten molt poc al nano que tenen a davant. Els nanos d'acollida no els poden triar, i llavors has de poder ser una persona que es vagi adaptant i molt comunicativa, que es posi en el lloc de l'altre. Per això, si tot això no ho aconseguim amb les entrevistes, passem testos.

13. Les famílies han de realitzar algun tipus de formació? En quin moment del procés realitzen aquesta formació?

Sí, una després de la tercera entrevista. Fem una formació més o menys a la meitat de l'estudi i dura durant tot un divendres i el dissabte al matí. Llavors es fa una formació

contínua durant tot l'any, més o menys, una vegada per trimestre fem un taller vivencial d'algun tema que pot interessar a les famílies que estan acollint (dol, EAIA, relació família biològica, competències parentals...). No venen totes les famílies que desitjaríem perquè és voluntari.

14. L'estructura general d'aquesta formació es basa en el Programa de Formació de Famílies acollidores?

La formació l'hem fet nosaltres. Hi ha un material per poder formar famílies acollidores, que quan van començar a ser ICIF ens vam basar en això, però després hem anat refent el programa.

15. A l'hora de determinar en quina família d'acollida anirà l'infant, es preveu que aquest vagi a viure en un altre poble i canviï d'escola o la família acollidora es busca en el mateix poble?

A vegades és preferible que no ho sigui, perquè inicialment la família biològica i acollidora no es coneix, no és amb el temps que si es valora que és bo es coneixen i llavors tenen una relació com més normalitzada. Però, hi ha famílies que prefereixen no tenir contacte, llavors intentem que els nanos no visquin al mateix lloc que la seva família biològica. No es marquen uns quilòmetres determinats.

16. Quin temps es preveu entre la sol·licitud i la integració d'un infant en l'àmbit acollidor?

Mínim 6 o 7 mesos. A vegades estem estudiant una família, i de cop i volta, se separen, llavors no acabem l'estudi. O hem acabat l'estudi, hem presentat l'estudi psicosocial i ja estan en la borsa, però de cop i volta queda embarassada la senyora. Embarassada no pot acollir, perquè els infants acollits sempre han de ser els més petits de casa, perquè no hi hagi, competències amb els fills biològics, gelosia ni rivalitat.

17. Quina tipologia de famílies solen sol·licitar ser famílies d'acollida (joves, famílies amb fills, persones soles...)? Una persona sola pot sol·licitar ser família d'acollida?

Lo més comú són parelles casades o ajuntades d'entre 35 o 36 anys. Una persona sola pot acollir, i fins i tot, persones homosexuals també poden acollir.

18. Quina tipologia d'infants o famílies requereixen de la separació de l'àmbit biològic (maltractats, negligència, drogodependència, abandó...)?

El que hi ha en tots és negligència en la cura de les necessitats bàsiques de l'infant. Aquesta negligència ve donada per una malaltia mental, no tractada, no vol dir que una persona amb malaltia mental no pot fer de pare o mare, però és clar, si no es tracta. Les negligències poden ser en l'àmbit de l'alimentació, higiene, educació, de les normes, estimulació dels infants... Aquesta negligència també pot venir provocada per pares que beuen, que tenen problemes de drogoaddicció, que no es cuiden a nivell de salut mental, pares que són molt joves i no tenen les competències per tenir la cura d'una altre, quan ells encara no han crescut. Situacions de pares que són delinqüents. Llavors hi ha situacions més greus d'infants que han patit maltractaments psíquics, físics o abusos sexuals.

19. La família biològica sap on viu la família d'acollida?

En principi no. Valorem entre tots si és necessari que ho sàpiguen, però és evident que un nano amb 13 anys li pot explicar al seu pare biològic on viu.

20. La família biològica i la d'acollida tenen relació?

Depenen de la situació.

21. Hem constatat que existeixen diferents modalitats d'acolliment (diagnòstic, curta durada, llarga durada, permanent, professionalitzat...) qui decideix la modalitat que durà a terme cada família?

L'EIA. Valora la situació del nano, i diu que aquest necessita en aquests moments un acolliment simple de curta durada, llavors quan ens arriba la petició ja busquem una família que estigui disposada a fer un acolliment simple. Les famílies escullen la seva modalitat i tú els orientes.

22. Què és l'acolliment en Unitat Convivencial d'Acció Educativa? Es porta a la pràctica?

És un acolliment especialitzat. Fa 2 o 3 anys es va fer una prova pilot que va tenir els seus més i els seus menys. L'acolliment especialitzat el que vol és, partint de la base que els acollidors tenen una formació específica que els hi permet educar infants amb necessitats educatives especials, donar sortida a grups de germans, infants més grans de 6 anys, que són els que una família acollidora convencional no podrien dur a terme o no si veuen tan en cor. Sí que n'hi ha que també ho fan, per exemple a Barcelona hi ha una ICIF com nosaltres que només fan acolliments de nanos amb NEE, i troben famílies que no són UCAE. Llavors la Llei va treure aquesta nova tipologia d'acolliment que té 3 premisses; una que l'acollidor titular tingui formació de l'àmbit educatiu i

social, que treballin, però que realment puguin entomar les necessitats d'aquests nanos per si no es poden escolaritzar o si són nanos que tenen una malaltia molt greu que fa que s'hagin de quedar a casa. Sol ser gent que són autònoms, que tenen una feina a mitja jornada. La tercera és que per ser UCAE has de tenir 2 nanos a casa.

A Barcelona hi ha 5 UCAE i a Girona 1. Cada una té 2 infants, uns són germans i d'altres no. Però he de dir que no se'n troben gaires, perquè fa molt poc que es du a terme.

A nivell fiscal no tributen, tenen les mateixes condicions que les altres modalitats. L'única diferència és que cobren una prestació més alta i poden treballar només un 75% de la jornada. Antigament no podien treballar i ara s'ha canviat.

23. Es produeixen canvis en les modalitats? Qui ho decideix?

Sí. L'infant pot començar en una família d'urgència-diagnòstic i acabar en un permanent. Això ho decideix l'EAIA.

24. Quin seguiment es realitza a les famílies d'acollida? Com es realitza?

Nosaltres tenim per protocol que quan una família comença un acolliment, cada 15 dies durant els 3 o 4 primers mesos, ens veiem, sinó es pot fer es realitza una trucada. Si és una d'urgència-diagnòstic, cada setmana. Si es un acolliment simple o de llarga durada, cada 15 dies. Després més o menys els anem veient un cop al mes. Però com que tots els infants fan permisos amb les seves famílies, nosaltres els veiem, perquè acompanyem l'infant en el lloc on s'han de trobar amb els seus pares, i el busquem quan acaba. Per Llei hem de fer un parell de visites domiciliàries a l'any, tot i que, a vegades en fem forces més. Després com que hem de fer informes trimestrals, per nassos, per poder fer aquest informe has d'haver anat a veure com està la situació.

25. Com es realitza el seguiment de l'infant dins l'àmbit de la família acollidora? Quins professionals intervenen?

Per aquest seguiment tots els casos tenen 2 referents, l'educador que està en tot, i després hi ha la treballadora social o la psicòloga. Llavors normalment qui fa la intervenció amb el nano és l'educador, però bé, això s'ho combinen molt entre elles. Com que sempre hi ha d'haver una referent i una coreferent, si s'ha vinculat millor amb la psicòloga, va ella a fer l'entrevista amb l'infant, sempre ella i el nen sols. És important escoltar que vol el nen, per saber que pensen, que volen, que desitgen... Quan són majors de 12 anys el que volen i desitgen va a missa. Si l'infant no vol anar amb els seus pares biològics nosaltres ho posem en l'informe, perquè és important que l'EAIA ho sàpiga.

26. Com i quan es realitza el procés d'acoblament? Quina durada té, es fa sempre?

Depèn de cada cas. La mitjana és una setmana o setmana i mitja. El pla d'acoblament és perquè la família d'acollida i el nano es coneguin i quan realment visqui a casa seva definitivament doncs hi hagi hagut un procés en el qual més o menys coneguis cap a on van els "tiros". En els casos d'urgència-diagnòstic no hi ha procés d'acoblament, però sempre que es pot es fa, igual que el de desacoblament.

27. Quina diferència hi ha entre el procés d'adaptació i el d'acoblament? Quin seguiment es realitza en el procés d'adaptació?

És el mateix, però el pla d'adaptació és com t'adaptes a la vida quotidiana de la família que t'acull i com t'integres en aquesta dinàmica amb la teva manera de ser.

28. En relació a l'àmbit escolar, quin rendiment presenten aquests infants? Solen tenir uns bons resultats o presenten dificultats?

És que no sé si puc generalitzar. Sí que és veritat que hi ha nanos que presenten problemàtiques, manca d'estimulació, pocs hàbits d'estudi, nanos que la seva motxilla els hi provoca problemes d'aprenentatge. És una de les coses que les famílies d'acollida han d'insistir, ja que hi ha nanos amb problemes de conducta o poc estimulats durant la seva infància i llavors la lectoescriptura els hi costa, els hàbits d'estar-se quiet en una cadira els hi costa més. Per això, hi ha d'haver un esforç per part dels mestres i de les famílies acompanyant el nano en tot aquest procés.

29. Quins professionals atenen aquests infants en l'àmbit escolar? L'Administració intervé en l'àmbit escolar?

Els mestres. Anem a fer coordinacions amb els mestres quan volem informació de com està aquell nano a nivell escolar, i si hi ha algun infant que realment té un problema de conducta molt greu i comença a intervenir l'EAP i després l'han de derivar a una escola d'educació especial doncs, tot això l'hauré de coordinar amb els mestres. La coordinació del dia a dia ho fa la família acollidora, però sí que ens anem a presentar als mestres perquè sàpiguen que és un nano acollit que nosaltres som els referents i que, de tant en tant, serà important coordinar-nos amb ells per veure com estan en el procés. També per mediar si tenen una relació adequada o no amb la família d'acollida i sinó la tenen després poder mediar i poder ajudar a la família d'acollida a tenir una més bona comunicació amb els mestres. Si es preveu que s'ha de fer un pla individualitzat dins l'escola normalment el firma la família d'acollida, amb consentiment de l'Administració, però és l'EAP qui cita la família i fa el seguiment.

30. En les reunions escolars per l'avaluació de l'infant qui participa? La informació de l'avaluació es proporciona a la família biològica?

Com que es passa a l'EAlA, no se'ls hi dona el documents, però sí que se li informa de com va a l'escola. Normalment en les visites els hi diem a les famílies acollidores que ajudin al nano ha anar a la visita amb els seus pares d'una manera tranquil·la i sàpiga què els hi vol comunicar, i si hi ha una notícia relacionada amb l'escola, és preferent que sigui l'infant qui ho comuniqui, si la notícia està relacionada amb males notes s'informa prèviament a la família biològica per tal que donin un reforç positiu a l'infant en la visita.

31. En relació amb les visites entre l'infant i la família biològica, com es duen a terme? Quin professionals intervenen? En quin horari i lloc es realitzen? Les famílies d'acollida són presents?

Nosaltres i l'EAlA.

L'horari de les visites intenta no xafar la dinàmica escolar de l'infant ni l'horari del son dels nadons. En alguns casos, però no s'aconsegueix. Però pot ser des de visites d'una hora setmanal, de 2 hores, 1 hora quinzenal, 1 mensual i hi ha casos que pot durar tot un dia i d'altres, fins i tot, amb pernocta amb els seus pares. Depenén de la relació que hi hagi amb la família biològica, ambdós famílies poden coincidir en les visites i en els punts de trobada, però si s'especifica que el permís és de la família biològica els acollidors no tenen perquè ser 'hi, ni cap de nosaltres tampoc. Però la família acollidora és qui acompanya el nano i li explica coses a la família biològica. Es tornen a retrobar en el moment de tornar el nano.

32. S'ha donat mai el cas d'anul·lació d'una visita? Per quines raons?

Sí s'ha donat el cas, perquè no es presenten els pares biològics, o perquè han dit que no volen venir, el nano està malalt, perquè durant la visita estàs avisant a la família que no li digui certes coses a l'infant i continuen diguent-li, llavors dius; s'ha acabat la visita, perquè el nano no vol ser'hi.

33. S'ha donat mai el cas d'interrupció d'un acolliment familiar? Per quines raons?

Malauradament també. Perquè no funcionava ni s'entenien. També pot ser que les característiques del nano desbordaven la família acollidora, no podien sostenir l'acompanyament emocional que necessitava l'infant, o era un nano que necessitava molts de límits constants o la família estava cansada o no podia, o perquè la família s'ha separat i cap dels dos vol continuar amb l'acolliment.

34. Com és la comunicació entre els diferents departaments (EAIA, ICIF, DEGAIA...)? Es produeixen desacords? Hi ha una bona intercomunicació entre els organismes?

La comunicació entre nosaltres i els diferents departaments ha de ser molt fluida i molt bona, però malauradament sovint es produeixen desacords en relació a com valoren el cas, és a dir, als tipus de permisos. El que passa és que l'EAIA a vegades aposta massa per la família biològica, i nosaltres ens focalitzem més en l'infant i en la família d'acollida i això fa que xoquem i no tinguem el mateix punt de vista. A vegades nosaltres pensem que alguns infants han d'anar en adopció perquè la situació de les famílies biològiques no avança i es veu que evoluciona correctament. Els EAIA volen provar massa els plans de treball, i nosaltres la valoració que fem per exemple, quan hi ha nadons, és que aquests no poden créixer sense la presència d'una família definitiva. També sovint tenim desacords en la definició del vincle; l'EAIA diu està molt vinculat amb la seva mare, però si només la veu 5 hores al mes, com pot estar vinculat! Amb això costa una mica cassar, hauríem de tenir com a màxim interès l'infant, però és evident que ells tenen les famílies biològiques allà que volen recuperar els seus fills. Però posar la temporalitat de recuperació, no ho posaríem igual.

35. Quins suports tècnics i econòmics rep la família d'acollida per part de l'Administració? Hi ha algun complement per alguna situació particular?

Reben una prestació mensual depenent del tipus d'acolliment que facin. Tenen complements si tenen infants discapacitats o per quilometratge en les visites.

36. Qui assumeix les despeses mèdiques (logopèdia, psicòleg...) en el cas que l'infant ho necessiti?

Per les despeses mèdiques i teràpies hi ha el que s'en diu; expedients econòmics, que si un nano per exemple, s'ha de posar ferros a la boca, doncs la família ha d'anar a un dentista, demanar un pressupost, i aquest pressupost el presentem a la Generalitat i esperarem que la Generalitat l'aprovi, a vegades tarda una mica. Llavors, hi ha famílies que ho comencen a pagar, i si tenen bon rotllo amb el dentista, després el dentista els hi descomptarà de la factura. A nivell psicològic hi ha el CSMIJ, i els nanos haurien d'anar tots al CSMIJ, que és la salut pública. Però, el CSMIJ està donant hores cada 3 mesos, i no en fem prou. Llavors, nosaltres tenim aquí un servei d'atenció terapèutica, que a vegades l'utilitzem, i sinó demanem un expedient econòmic que ens els solen aprovar per anar a un psicòleg privat. Si volen ulleres també s'ha de demanar

expedient econòmic i esperar. Ara, per la roba, colònies d'estiu, casals, universitat... tot això no, ho ha de pagar la família.

37. Què passa amb aquests infants en la majoria d'edat?

Hi ha que es queden a casa de les famílies acollidores, altres que s'independitzen i entren en l'àrea d'atenció de joves ex-tutelats que ofereix acompanyament professional, pisos assistits, alguns tornen amb la seva família biològica...

38. Quants infants pot acollir una família d'acollida al mateix temps?

S'intenta que no siguin més de 2, tot i que, una UCAE pot acollir fins a 4 infants. A Barcelona hi ha una família que està acollint 3 germans, perquè era convenient no separar-los.

1.6 Entrevista 6

Destinatari: J.P. advocat d'Afers d'Infància de Roses (Girona).

Data: 30 d'abril 2015

1. Normalment l'acolliment familiar es realitza per via judicial o administrativa? Quan es produeix cada cas?

Els casos que sempre són judicials són les guàrdies de fet, és a dir, si jo com a mare em poso molt malalta i no em puc fer càrrec del meu infant i se que la meva malaltia no té cura, vaig a un notari o jutge per posar per escrit que vull que X persona es faci càrrec del meu infant. Si jo em moro, el jutge declara que X té la guarda de l'infant i es formalitza un acolliment en família extensa. Encara que, tot sempre es deriva a les administracions d'infància.

En relació a l'acolliment familiar hi ha pocs casos que es realitzin judicialment, però aquests pocs són tot un món. Primer cal aclarir que tot acolliment familiar es realitza sempre per via administrativa. Hi ha casos on el pares es neguen que els seus fills vagin en una família d'acollida i això se'n diu "oposició a la resolució de tutela". Si els pares no estan d'acord amb el que diu l'EAIA, ells es poden oposar, però és la Generalitat qui comença el circuit, treu el nen de la seva casa i pren la seva tutela, tot administrativament. Però, aquells pares tenen el dret d'anar a un jutge i dir; no estic d'acord amb el que ha fet l'administració. Si el jutge declara que la Generalitat s'ha equivocat, l'infant torna amb la seva família biològica o es dona la raó a la Generalitat i l'infant es queda en família d'acollida. Cada vegada que es renova la tutela els pares

poden fer oposició i això, a vegades fa que les situacions s'allarguin molt perquè fins que el jutge no ha dit la seva aquell nen continuarà amb la mateixa família d'acollida. Fins que el jutge no digui A o B, no es pot fer res i això, fa que els acolliments d'urgència-diagnòstic s'allarguen massa. L'EAIA declara que aquest infant ha d'anar en pre-adopció però, el jutge encara està estudiant el cas, com a resultat ens trobem les administracions i els jutges treballant el mateix cas però, no al mateix temps i els que surten perjudicats són els infants.

2. Per via judicial quin és el procés que és segueix? Quins professionals o entitats de l'Administració intervenen?

Sempre és l'Administració qui comença a formalitzar l'acolliment i realitza el diagnòstic del cas. Si els pares presenten oposició entra un jutge pel mig, però l'Administració ja ha tret l'infant de casa seva i l'ha col·locat temporalment en una família d'urgència-diagnòstic. El procés és el mateix que en un acolliment familiar, que hi hagi un jutge pel mig no canvia gran cosa en relació al procés que es fa. Intervenien els mateixos professionals, però alhora també s'incorporen els treballadors socials que treballen amb els jutges, l'advocat que defensa el menor i el que defensa la família biològica, i el jutge.

3. On viu l'infant mentre es realitza tot el procés judicial?

L'infant viu en la família d'acollida que li ha assignat l'ICIF.

4. Quant dura tot el procés judicial des de la demanda fins la sentència?

Tal com us he explicat al principi és molt difícil determinar una durada perquè treballen al mateix temps les administracions judicials i entitats però, no al mateix ritme. A vegades les situacions es poden arribar a complicar molt i triguen molt de temps o a vegades no. Tot depèn de com es valora la situació de la família biològica. Hi ha pares que oposen cada vegada que es renova la tutela i això fa que no tingui fi. La durada és impossible de determinar. També depèn del jutge, per qui aposta aquell jutge.

5. Quins documents analitza o en què es basa el jutge per determinar la millor opció per l'infant (retornar amb la família biològica o integració en una família d'acollida)?

Té els informes que l'EAIA i l'ICIF han redactat, i a vegades els ICIF participen com a pèrits, els realitzen entrevistes. Si hi ha dubtes el jutge té un servei a la seva disposició que es diu "EATAF" que és un equip tècnic format per psicòlegs, i els jutges els demana que de manera imparcial parlin amb els infants, els facin una valoració de la

seva situació, de la situació de la família d'acollida i la biològica. Llavors aquest equip tècnic ha de contestar les preguntes que li faci el jutge. Aquest equip és del jutge, no és de les ICIF ni EAIA. Normalment, s'escolta la família biològica i s'escolta l'EAIA i les ICIF.

6. A partir de quina edat un infant pot reclamar un advocat?

A partir dels 12 anys, normalment no ens em trobat amb el cas que sigui l'infant el que demana l'advocat, ja que intentem que es quedi al marge de la situació. És una qüestió més administrativa. Si l'infant no estava d'acord que se'l treies de casa seva, el jutge el citarà, però ja parlem d'un menor que és més gran.

7. Durant el judici l'infant participa? Es té en compte la seva opinió?

Si l'entrevisten durant el judici? Depèn del judici, si és per oposició a la tutela no, però si és per maltractaments o es veu que l'infant s'oposa en tronar amb la seva família biològica, sí.

8. A partir de quina edat un infant pot decidir sobre on vol viure?

No es determina cap edat, però si l'infant no vol tornar a casa seva es té en compte, però s'ha de demostrar amb proves. El mateix passa si un infant no vol marxar de casa seva. No és justificable només basar-se, per exemple, en un posterior expedient acadèmic negatiu. També s'han de presentar expedients pediàtrics.

Si es pot justificar amb les proves que l'infant ha de marxar de casa, s'ha de dur a terme encara que l'infant no vulgui. S'ha de mirar primer per la seva protecció.

9. El suport econòmic que rep la família d'acollida esta exempt de tributació? Quines lleis fiscals regulen l'acolliment familiar?

La retribució econòmica en cas d'adopció, tutela o acolliment familiar sotmès al nivell d'ingressos de la unitat familiar, sempre és exempt de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF), d'acord amb l'article 7, apartats h) i z), de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF).

10. Quina és la tipologia de família més habitual que presenta una demanda judicial? (famílies drogodependents, famílies amb pocs recursos econòmics, maltractaments)

Això depèn molt. No es pot fer cap tipus de classificació. Normalment són per maltractaments no reconeguts pels pares biològics i/o negligències. Les negligències

van molt relacionades amb els pocs recursos econòmics que disposen algunes famílies, i més ara amb la situació política i social que estem vivint.

11. La demanda judicial majoritàriament la inicia la família biològica o les entitats de protecció a la infància?

La família biològica, no tenim casos que s'iniciïn per demanda de les administracions. Són les famílies que reclamen els seus drets parentals, que no estan d'acord amb la mesura que la Administració a prè. Volen recuperar els seus fills.

12. Què passa si l'administració determina que l'infant ha d'anar a una família d'acollida o en adopció, però el jutge considera que aquest pot retornar amb la família biològica? Qui té l'última paraula?

El jutge és qui ho decideix tot. A vegades les administracions es mostren molt en contra de la resolució judicial final, però no hi poden fer res. El jutge és qui té la màxima autoritat.

13. Què passa si un infant insisteix amb el fet que vol retornar amb la seva família però, segons l'avaluació del jutge no és possible?

Sempre es mira per la seva protecció, se l'escolta cert, però nosaltres actuem com a adults i tenim en compte les conseqüències que poden tenir.

14. En quin cas es determina que un infant ha d'entrar en un procés d'adopció?

En el cas que es valora que la família biològica no recuperarà les competències parentals com per assumir els seu fill. Sempre primer passa per acolliment.

Si una mare renuncia la seva pàtria potestat i la tutela del seu fill, aquest automàticament passa a les llistes de pre-adopció.

15. Quan es determina que una família perd la seva pàtria potestat?

Si un jutge decideix que un nen/a ha d'anar en adopció, els pares biològics no poden fer res, perden la pàtria potestat i la tutela del seu fill. Els pares poden oposar, però quan es decideix això, majoritàriament el tema queda tancat. La pàtria potestat només pot ser anul·lada per un jutge.

16. Qui defensa els drets de l'infant? Qui assumeix les despeses del menor?

Hi ha fiscalia de menors que és qui davant d'un jutge defensa els interessos i llavors, els professionals bàsicament han de mirar per l'interès del menor i pel seu benestar. Les despeses del menor són assumides per la pròpia Administració.

2. Diari de camp de la III Jornada de l'associació de famílies acollidores de Girona

Data: 19 d'abril del 2015

Lloc: Museu Can Quintana de Torroella de Montgrí

Assistents:

- **Professionals:** Associació AFAG de Girona, EAIA del Gironès, ICIF del Ripollès i Iniciativa Social.
- **Oients i participants:** joves ex-acollits i/o en acolliment vigent, famílies d'acollides, famílies interessades en l'acolliment familiar, Tània Agut i Christelle Cebral.

Eren les 9:30 quan vam arribar al lloc de trobada. En arribar vam demanar per R.C, que era la persona que ens va proporcionar la informació i ens va convidar a participar en aquella jornada. Directament ens va rebre i ens va presentar altres membres de l'Associació. Durant 30 minuts es va realitzar un esmorzar col·lectiu per tal de rebre les famílies i els infants en un ambient molt relaxant i familiar.

A les 10:00 va començar la conferència, R.C va agrair la presència de les famílies que havien vingut i va començar a explicar les funcions de l'associació. Durant tota la conferència, els infants acollits varen estar en el pati del museu, en el qual hi havia dos persones que els vigilava i els proposava activitats i jocs. Es considerava que no era necessari que els infants escoltessin aquella conversa i era millor per a ells estar jugant tots junts fora.

A continuació R.C va donar la paraula a 2 joves ex-tutelats. Aquells joves havien estat tutelats durant molt de temps i havien viscut en una família d'acollida. Un dels joves va arribar a la majoria d'edat dins l'àmbit de la seva família acollidora i l'altre va entrar en un procés d'adopció.

La jove que va entrar en procés d'adopció tenia 16 anys, ens va explicar com va ser la seva experiència i com estava agraïda de l'ajuda que va rebre per part de la seva família acollidora.

“Jo era molt petita quan em van separar dels meus pares, devia tenir 3 anys. No recordo gaire com va ser la separació, però la meva família m'ha explicat moltes coses. M'han explicat que plorava molt, que volia estar amb la meva mare... També em varen explicar que la meva mare tenia molts problemes amb

les drogues i que no va millorar la seva situació. El meu pare no m'havia reconegut com a filla seva, així que la meva família tampoc sabia molt sobre ell".

Es mostrava molt emocionada quan explicava els fets, fins i tot, la veu li tremolava. També mirava constantment cap a la seva família adoptiva i els somreia. Resulta que la seva família adoptant és la mateixa família que va tenir d'acollida. Aquella família va tenir la nena des de que era molt petita, i vist que la situació de la seva família biològica no millorava i no hi havia possibilitat de retorn, van acceptar l'adopció.

"Per a mi ells són els meu pares, no tinc cap altre mare ni cap altre pares que no siguin ells. Sempre he viscut amb ells, sempre han estat aquí per mi, fins i tot, en els moments més difícils. És cert que a vegades he tingut la curiositat de saber, saber perquè el meu pare no em va voler, saber perquè la meva mare no volia millorar-se per tornar-me a agafar, i a vegades ho he fet passar molt malament a la meva família d'acollida, als meus pares."

Podem veure que la nena reconeix que ha tingut moments difícil, i problemes en relació al bagatge que portava, reconeix que a fet patir la seva família acollidora. L'autocrítica és un aspecte molt bo que demostra que se n'adona que tenia dificultats i que ells han estat aquí per ajudar-la.

"Ells tenen un fill, que per a mi és el meu germà gran. L'estimo moltíssim, sempre m'ha protegit com si fos la seva germana petita. Avui en dia, que ja no és a casa perquè esta estudiant a Barcelona, jo sempre el truco o parlem per missatges perquè el necessito."

La jove ha creat vincles molt forts amb aquella família, s'ha sentit molt estimada per a ells. Ha estat un gran oportunitat per a ella perquè a crescut dins d'un ambient familiar que li a proporcionat l'equilibri emocional que ella necessitava.

"Jo he fet plorar la meva família, dic la meva família perquè ho és. Jo moltes vegades he tingut por que m'abandonessin i em deixessin d'estimar. Tot i això, els he creat problemes i ho sé."

Es demostra que la jove a presentat pors a l'abandó, sentiments de culpabilitat. Que són els símptomes més comuns en aquests infants.

"M'ajudaven en tot i sempre estaven presents, mai han faltat en res. M'ajudaven per fer els deures, cosa que em costava molt. M'organitzaven els meus aniversaris amb totes les meves amigues, m'abraçaven i parlaven amb

mi quan estava trista, hem portaven al Funky i venien a tots els espectacles, m'han portat a classes de reforç, hem castigaven quan les meves notes eren molt dolentes o quan constatava malament... Ho han fet tot per a mi, són els meu pares. Ara per fi ho són realment perquè m'han adoptat"

En aquest cas podem veure que les famílies d'acollida són com una família de veritat i proporcionen a l'infant tot el possible que tal de normalitzar la seva situació i fer que se senti bé i tranquil. Tots els infants necessiten de límits per créixer i de referents, i una família d'acollida és la millor mesura per proporcionar això.

"Jo sé que la meva mare de veritat era incapaç de tenir-me i encara que no ho puc oblidar, perquè a vegades em passa pel cap, sé que lo millor per a mi a estat tenir la família que tinc avui en dia. A vegades la gent em mira amb cara de pena quan els hi diuen que sóc adoptada, però jo no em veig així. Jo sóc feliç de ser adoptada i ser que per a ells sóc la seva filla."

"Aquest any he promès a la meva família que milloraria les meves notes. No sóc gaire bona estudiant, a sobre he repetit un curs. El meu germà si que n'és d'intel·ligent, està a la Universitat. Jo no, jo l'any que ve vull estudiar perruqueria."

Podem apreciar que tot i estar en una família la qual es preocupa per la seva educació, la noia presenta certes dificultats en l'àmbit acadèmic, molt sovint derivades a les situacions viscudes. Lo més important és que la família que l'ha adoptat li aporti amor i suport en les seves decisions.

"Els estimo moltíssim i ells saben que estic molt contenta per tot el que han fet i fan per a mi. Són genials els meus pares."

A continuació exposem comentaris aportats per el jove que ha estat en família d'acollida fins la seva majoria d'edat.

"Jo primer he estat en un centre durant 2 anys dels 4 als 6 anys, després vaig anar en una família d'acollida que ja tenien un altre nen en acolliment. Com jo era problemàtic no em varen voler molt de temps i vaig tornar al centre. Jo era molt trapella, em deien que era molt dolent."

El noi parla de la situació no gaire entusiasmada del que ha viscut. Es pot veure que a vegades, famílies d'acollida tornen l'infant perquè aquest els crea moltes dificultats i no saben o no volen assumir-les. No totes les famílies d'acollida volen estar constantment lluitant per aquests infants.

“Vaig estar fins els 11 anys en un centre, com ja era gran ningú em volia acollir. La meva germana sí que estava acollida perquè era més petita que jo. Ella tenia 3 anys quan va ser acollida i es portava molt bé. Em va fer molta pena separar-me d’ella.”

La seva germana vist que era més petita va poder entrar en una família d’acollida i quedar-se. Hem pogut escoltar que a vegades es veuen forçats a separar els germans per tal que almenys un tingui la oportunitat de viure en una família i normalitzar la seva situació. Tot i això, la separació és molt dura i el jove ha expressat els seus sentiments al respecte.

“Jo l’estimo molt la meva germana, i em venia a veure al centre amb la seva família. A vegades he tingut enveja perquè volia marxar amb ells i estar a fora i no tancat en aquell centre. M’he portat molt malament al centre.”

Molt sovint aquest infants quan es porten malament és perquè tenen moltes coses a dins que els remou molt sentiments. Si analitzem aquell comportament podem veure que l’infant tenia molt a dir, té molt de patiment a dins.

“No m’ho passava tant malament al centre perquè tenia els meus col·legues i sempre platejàvem plans per fer trastades. Jo he arribat a picar un educador del centre. Era molt rebel però, també em sentia molt sol. No em queixo del educadors perquè sempre estaven allà per nosaltres, però no és el mateix estar en una casa, tenir uns pares que saps que sempre seran els mateixos. No era l’únic problemàtic en el centre”

“L’escola no m’interessava gens, anava per molestar només o això deien els profes. Em va costar molt aconseguir l’ESO. Ara ho penso i estic penedit, m’agradaria tornar enrere per canviar les coses, però en aquell moment va ser així i ara ja no puc canviar res.”

Ens va mostrar sentiment de penediment del seu comportament passat. Les seves paraules eren molt sentides i mostrava una evolució madurativa molt bona. Resulta que un educador del CRAE on va estar, va marxar d’aquell centre per problemes personals. Aquell educador es portava molt bé amb aquell nen i va decidir fer-li de família d’acollida.

“Va ser un educa. del centre que em va salvar. Jo se que ell sempre m’havia tingut molt d’apreci i això que jo no sempre era molt simpàtic amb ell. Jo no

m'hagués fet família d'acollida d'un noi tant problemàtic com jo. Era una bogeria! Però, ell ho va fer, bueno ell i la seva dona.”

Podem constatar que és possible ser família d'acollida d'un infant que ja es coneix prèviament. Va tenir molta sort que aquell home va decidir treure'l del centre perquè segons el que ell ens ha dit es que estava esdevenint una “bala perduda”. No és una situació molt comuna que un infant de 11 anys estigui acollit perquè molt acollidors no volen infants tant grans i amb hàbits ja molt interioritzats.

“No li he fet la vida fàcil. Ell a sigut molt ferm amb mi i a vegades li he dit de tot. Ara se que ell era dur amb mi perquè jo ho necessitava. Necessitava que algú em plantés cara. Era molt rebel jo. Ell és qui em va forçar i forçar per tal que el treies l'ESO.”

Tenir un infant d'acollida comporta a vegades que la família d'acollida passi per moments difícils. No és una tasca fàcil perquè aquells infants, per les seves situacions passades, presenten dificultats i problemàtiques que sovint no són fàcils de tractar. Aquella família d'acollida ha posat molta voluntat per ajudar aquell jove rebel.

“He fet una formació professional com a electricista. Ho he aconseguit, però ells han estat molt darrera meu. Ells sempre han cregut en mi i en les meves capacitats. Avui, encara que no siguin present aquí, perquè no han pogut, els hi dono les gràcies”

“Jo als 18 anys he volgut independitzar-me, no perquè estava malament vivint amb ells, perquè la majoria de migdies vaig a dinar amb ells, sinó perquè volia tenir la meua independència i el meu pis. Però, he demanat ajuda a l'Administració, fins els 22 anys he cobrat una ajuda que m'ha permès pagar el pis, no he volgut anar a viure en un pis assistit, no volia un educador que m'estigués agobiant.”

El jove ha aconseguit, gràcies a la seva família d'acollida i a l'ajuda de l'Administració esdevenir un jove independent i autònom. Avui en dia, té una feina de manteniment elèctric en una fàbrica i es mostra molt satisfet d'ell mateix i de la seva trajectòria. Tot i que, està molt agraït per que aquell educador va fer per a ell.

Han estat dues històries molt emocionants i ens demostren com l'acolliment familiar com a mesura de protecció de joves en situació de risc és una mesura que ajuda i dóna una oportunitat aquells infants que no tenen la culpa de la situació que els ha tocat viure.

A les 11:30 es va fer una pausa per tal que les famílies i tots els participants tinguessin temps de prendre algun refresc i parlar entre ells i, alhora relaxar-se una mica. Durant aquell descans R.C ens va presentar diferents famílies d'acollida exposant-los el treball que estaven realitzant. Totes les famílies ens van donar els seu consentiment per tal de realitzar-los una entrevista si ho necessitàvem. Es van mostrar molt col·laboradors amb nosaltres. Un pare acollidor es va posar a parlar amb nosaltres i vàrem concretar una entrevista amb ell.

Al mateix temps els membres de l'associació van posar totes les cadires de la sala en rotllana per tal de poder organitzar un debat entre tots els participants i els professionals presents. Nosaltres no volíem molestar i vam seure fora de la rotllana, però una mare acollidora i membre de l'associació ens va dir de seure en la rotllana amb ells. Nosaltres estàvem molt contentes del tracte rebut.

A les 12:00 va començar la posada en comú, es varen presentar els diferents professionals presents; la coordinadora, la psicòloga i la treballadora socials de l'EAIA del Gironès, la psicòloga i 2 treballadores socials de l'ICIF del Ripollès i les treballadores socials de Iniciativa Social. Després es va obrir un debat proposant als pares d'acollida que fessin les preguntes que volguessin a les diferents professionals presents. Es demanava quin era el tema que els agradaria tractar.

Un pare d'acollida estava molt preocupat per saber què passa amb els infants acollits quan arriben als 18 anys.

“Aquests nois quan assoleixen la majoria d'edat si viuen en família extensa o aliena, la majoria d'ells continuen amb aquesta família, sense l'ajuda de la DGAIA, però continuen amb la família. Ara bé, si viuen en un centre als 18 anys han de marxar d'aquest centre, i aquí és on intervé l'ASJTET, en aquest programa poden estar fins als 21, a no ser que siguin estudiants que rebin beca de (la Caixa)” Coordinadora de l'EAIA de Gironès.

El pare va tornar a preguntar sobre el mateix tema per saber quines eren les ajudes econòmiques que podien rebre aquests joves i com havien de fer-ho per poder obtenir-les.

“Per rebre l'ajut econòmic si han estat més de 3 anys tutelats tenen dret a una prestació econòmica mensual d'uns 569€ amb 14 pagues, sempre hi quan segueixin un pla de treball, segueixin estudiant o visquin en pisos assistits. Els pisos assistits són compartits amb 3 o 4 persones més amb la supervisió d'un educador. A més a més, poden demanar assessorament jurídic, ja que hi ha

estrangers que no tenen permís de residència per poder treballar. També poden entrar en un programa d'inserció laboral, però sense formació la inserció és fa molt difícil. Si voleu més informació podeu veure un estudi que han realitzat la Carme Montserrat i en Ferran Casas de l'institut de Recerca de Qualitat de Vida els quals parlen sobre els resultats d'aquestes prestacions i serveis. Ells diuen que aquests programes han tingut molt bons resultats. En relació a les beques per anar a la universitat molt sovint és la Fundació "la Caixa" és qui atorga aquestes prestacions, i aquestes s'allarguen fins els 25 anys." Coordinadora de l'EAIA de Figueres.

Podem veure que els joves tenen ajudes econòmiques si han estat més de 3 anys tutelats. Els que no havien estat més de 3 anys, es va dir que podien demanar la PIRMI que és com una renda social d'uns 400 euros. El problema d'aquesta ajuda, i més ara en situació de crisi, és la seva obtenció. Costa molt d'obtenir-la.

Els joves també disposen de pisos assistits en els quals poden conviure amb altres joves i els quals estan seguits per un educador social. Segons l'EAIA aquests pisos sempre es troben en grans ciutats per tal que aquests joves tinguin més possibilitats de trobar feina.

Es va canviar de tema i les famílies van començar a parlar sobre la documentació dels infants. Una família va queixar-se sobre la lentitud de les administracions per proporcionar-los els documents d'identitat dels tutelats. De cop i volta, dues famílies més també es varen queixar. Deien que fa molt de temps que reclamen els documents de l'infant i la targeta sanitària. Sense aquests documents no poden fer res, perquè no tenen cap paper que especifica que ells tenen la guarda d'aquell infant. Per ells és una situació molt molesta i complicada. Iniciativa socials els contesta que aquesta situació és molt comuna, que les administracions sovint tenen dificultats per obtenir la documentació perquè les famílies biològiques no els hi vol proporcionar, i si l'infant no té la residència d'aquí encara es complica més la situació. L'EAIA intenta suavitzar la situació explicant que l'Administració no té res en contra d'ells que és una situació molt comuna i que no s'hi pot fer gaire cosa.

Una mare d'acollida continua la conversa amb un altre queixa per l'Administració, es queixa del traspàs d'informació. Diu que la informació no corre entre els diferents departaments.

"A mi em van trucar un matí explicant que tenien una nena de 2 anys que necessitava una família d'urgència, que necessitava protecció perquè rebia

maltractaments a casa seva i res més. Hem van donar la nena sense explicar-me res més sobre la seva història personal. Un cop la vàrem tenir a casa, la petita va començar a tenir reaccions molt rares vers el meu marit, no volia que s'acostés. El meu marit ho va passar molt malament, es pensava que no feia bé les coses amb ella. Poc a poc, vam començar a descobrir que la nena havia patit abusos sexuals per part del seu pare, abans que la EAIA ens ho informés, que va ser molt tard, ja ho sabíem” Mare d'acollida d'una nena de 2 anys

“Jo penso que l'EAIA no ens informa de res, nosaltres no tenim dret de tenir contacte amb vosaltres, cosa que no ho entenem gaire. Vosaltres porteu el cas del pares biològics però, tampoc ens informeu mai sobre la seva situació. Nosaltres per ajudar l'infant necessitem saber-ne més sobre la seva vida privada. A vegades no entem les reaccions de l'infant, si tinguéssim més informació potser sabríem com actuar.” Mare d'acollida.

“Jo no veig normal que l'EAIA no tingui cap contacte amb nosaltres, fins i tot, se que no passen tota la informació necessària a la ICIF” Pare d'acollida.

Moltes famílies d'acollida van començar a queixar-se sobre el mateix fet. Consideren que l'EAIA hauria de tenir algun contacte amb ells. Encara que l'EAIA només s'ocupa dels pares biològics, les famílies d'acollida consideren que haurien de ser més oberts i atendre'ls a ells també. És queixen de la falta d'informació i coordinació entre les entitats.

“Nosaltres moltes vegades no us podem donar tota la informació perquè tampoc la tenim. Quan separem un infant del seu àmbit familiar és a causa d'una denuncia per part d'una escola, d'un metge, d'un veí o de la policia. Nosaltres necessitem temps per estudiar el cas, no podem donar informació que no tenim.” Psicòloga de l'EAIA del Gironès

“És veritat que a vegades es produeixen desacords entre nosaltres perquè l'EAIA aposta al màxim per les famílies biològiques i nosaltres més per els infants i les famílies d'acollida. Molt sovint no tenim els mateixos criteris, però sempre intentem tenir una coordinació en relació al traspàs d'informació” ICIF del Ripollès

Les professionals de l'EAIA es mostren una mica molestes enfront els comentaris de les famílies d'acollida. En comptes de realitzar preguntes, les famílies realitzen queixes. És una mica una confrontació. La família reclama que volen tenir més contacte amb l'EAIA. Diuen que mai els tenen en compte, ni els informen sobre l'estat

del pares biològics, ni sobre les possibles evolucions. Consideren que el traspàs d'informació entre els departaments és poc fluid.

Segons el que hem sentit és l'EAIA qui decideix i valora si es poden conèixer les famílies biològiques i les d'acollida. Aquest fet no els hi sembla bé a les famílies acollidores.

“Molt sovint quan jo he demanat conèixer la mare biològica de l'infant l'EAIA m'ha contestat que era millor que no els conegués, sense cap més explicació. Un dia per casualitat me'ls vaig trobar i no va passar res. No eren tant horribles com per no conèixer-los, ara ens portem bastant bé i sempre intento que se sentin valorats per ajudar-me en l'educació dels seus fills. No entenc perquè l'EAIA m'ho va negar al principi.” Mare d'acollida.

“Nosaltres sempre valorem si és bo o no depenen del tipus de família. A vegades insistim en que no es coneguin les dues famílies perquè sabem el que passarà. A vegades al principi molt bé, però tal com vàrem preveure va acabar petant. Si considerem que no és adequat, ja no només és a nivell de vosaltres sinó per protecció de l'infant. No volem que l'infant es trobi amb aquella situació, no volem que se senti estirat entre dues famílies. Nosaltres si valorem que la família biològica esta preparada i conscienciada no neguem cap contacte amb la família d'acollida. S'ha de dir que moltes vegades les pròpies famílies no volen tenir contacte amb vosaltres, aquí ja no és culpa nostre.”
Coordinadora EAIA del Gironès.

La conversa tota l'estona són intercanvis entre l'EAIA i les famílies acollidores. Per ara, en cap moment a intervingut els altres departaments.

Algunes famílies expliquen les seves experiències quan van conèixer les famílies biològiques dels infants que tenen acollits. Moltes d'elles valoren que els hi ha estat molt positiu conèixer-los. Molts pocs consideren que no és bona idea. Els pares parlen entre ells, comenten com viuen la situació, com se senten, comparteixen vivències.

Una mare d'acollida canvia el tema i comença a parlar sobre la importància de realitzar un llibre de vida a l'infant.

“Durant la meva formació mai han donat importància en explicar-me com fer per tal que l'infant tingui un passat. Vull dir, aquests infants no poden estar amb la seva família i quan es facin grans, qui els explicarà anècdotes del seu passat, de la seva infància? Jo als meus fills biològics els hi puc explicar quan

se'ls va caure la primera dent, quan van començar a caminar... però els infants en acollida qui els hi explicarà si constantment canvien d'entorn? Un amiga meva em va donar la idea de fer un llibre de vida per l'infant, per tal que tingui records:"

Les famílies comencen a debatre sobre el tema, moltes estan d'acord amb l'aportació i consideren que en les formacions haurien de donar importància en aquest aspecte que ni tant sols és mencionat. En aquest moment els professionals escolten les aportacions de les famílies i prenen notes sense dir res, només diuen que si amb el cap.

De cop i volta, una participant fa un comentari

"Jo crec que nosaltres necessitem saber amb qui em estat durant la nostra infància, jo no tinc llibre de vida i tinc molt poques fotos de quan era petita, moltes vegades quan em demanen sobre la meva infància no se ni què contestar."

La jove que fa el comentari és una noia de 16 anys que actualment està en família d'acollida. També vol preguntar una cosa als departaments.

"Perquè no em deixeu conèixer el meu tiet que està a la presó? És la meva única família i realment tinc moltes ganes de conèixer 'l. No entenc perquè em negueu que vagi a veure'l, no tinc ningú més".

" Quan tinguis 18 anys podràs prendre les decisions que creguis més adients per a tu. Nosaltres valorem el teu cas, i si veiem que aquesta situació pot ser negativa per a tu no ho podem consentir. Abans de negar-te qualsevol cosa, primer valorem i estudiem la teva proposta, però primer de tot mirem per la teva protecció" ICIF del Ripollès.

"Jo entenc que mireu per la meva protecció, però no em podeu treure una cosa que és meva. Si jo em faig mal anant allà ja ho assumiré jo. Si és una necessitat que tinc no sé perquè no puc. És la meva família." Noia en família d'acollida

"No et neguem res sense estudiar-ho. Nosaltres escoltem la teva demanda, però no consentim aquesta visita perquè no és adequada per tu. La nostra finalitat principal és protegir-vos. Hauràs d'esperar a tenir 18 anys per prendre les teves pròpies decisions." Coordinadora EAIA del Gironès.

Són les 14:00 i R.C interromp la conversa dient: ho deixem aquí per avui.

Tothom dona les gràcies i aplaudeix. Nosaltres abans de marxar concretem dia i hora amb el pare d'acollida per la nostra entrevista, també ens passem les dades per estar en contacte.

3. Model procés d'entrevistes de l'ICIF

	A- GUIÓ PROCÉS ENTREVISTES-v1	GPE- GPE-data
		Data:

PRIMERA ENTREVISTA

1.- GENOGRAMA.

Pares.
Germans.
Nebots.
Cunyats.
Morts (any de la mort)

2.- HISTÒRIA FAMILIAR.

Pares

- procedència.
- on vivien separats.
- com es van conèixer.
- on van establir la seva residència.

Cada sol·licitant

Infantesa

- record general.
- relació pare / relació mare.
- qui posava les normes.
- relació germans durant l'infantesa.

Adolescència

- record general (rebel, no...)
- relació pare / relació mare.
- relació germans durant l'adolescència.

Estudis

- trajectòria educativa (primària, secundària...)

Feines

- trajectòria laboral.
- perquè els canvis de feina.
- percepció laboral actual.

	A- GUIÓ PROCÉS ENTREVISTES-v1	GPE- GPE-data
		Data:

SEGONA ENTREVISTA

3.- FORMACIÓ DE LA PARELLA

Com es van conèixer.

Història parella.

- a) temps que porten junts.
- b) festeig, casament, convivència, fills...

Definició membres de la parella.

- a) cadascú i confrontar.
- b) punts febles.

Organització familiar.

- a) distribució de tasques.

Hobbies, aficions.

Temps lliure, vacances.

Relació família política.

Vivenda

- a) casa, pis...
- b) lloguer, compra...
- c) num.habitacions, distribució...
- d) zona...

4.- CRITERIS EDUCATIUS

Aspectes importants en l'educació dels fills

Com es veuen educativament un a l'altre

Punts febles

Normes / límits

Aspectes que comparteixen o discrepen en l'educació dels fills.

Com ho fan...

Relació amb els fills

	A- GUIÓ PROCÉS ENTREVISTES-v1	GPE- GPE-data
		Data:

TERCERA ENTREVISTA

5.- PROJECTE D'ACOLLIMENT

Desig d'acollir.

- de qui va sorgir la idea d'acollir ?
- quan va sorgir?
- Com es traspassa a la resta de membres?

Acord familiar

Coneixement del projecte per les respectives famílies i entorn proper.

Motius per acollir

- desig d'adopció
- desig tenir (més) fills.
- prevalen altres motivacions que el desig d'ajudar.
- complir expectatives d'altres membres de la família.

TIPUS ACOLLIMENT

Definir novament tipologia d'acolliment.

Característiques desitjades i altres excluides. Entendre-ho.

- incertesa terminis.
- equilibri grau implicació i temporalitat recurs.
- equips implicats - orientacions després acolliment.

CARACTERÍSTIQUES MENOR

Definir novament perfil menor.

Característiques desitjades i altres excluides. Entendre-ho.

- sexe
- edat
- cultura, religió, ètnia
- malalties: físiques, psíquiques, infeccioses.

Visites família biològica :

- flexibilitat i posicionament.

Reorganització familiar :

- fills, horaris...
- despeses
- tipus de menors, expectatives.